Ogólnokrajowy tygodnik SZ "Związek Polaków na Białorusi"



GŁOS znad Niemna

13 grudnia 2002r. Nr 50 (551) Index 63863 Rok założenia 1989

Kto nie był ni razu człowiekiem, temu człowiek nic nie pomoże
Adam Mickiewicz

W numerze:











Poprawić stosunki z Polską

Nasz kraj jest gotów zrobić wszystko w celu poprawy stosunków między Warszawą i Mińskiem — taką deklarację złożył prezydent Białorusi Aleksander Łukaszenko w trakcie przyjmowania listów uwierzytelniających od nowego ambasadora Polski Tadeusza Pawlaka (na zdj.).



Prezydent Białorusi podkreślił, że w celu polepszenia współpracy gospodarczej i kontaktów międzyludzkich trzeba aktywizować dialog polityczny i zwiększyć wzajemne zrozumienie między obydwoma państwami.

Aleksander Łukaszenko dodał, że Białoruś *„będzie robić wszystko, aby być niezależnym państwem".*

Nowy polski ambasador Taduesz Pawlak wyraził nadzieję, że już niedługo umocnią się przyjacielskie kontakty między obydwoma krajami i *„dojdzie do zbliżenia Białorusi ze strukturami europejskimi".*

Ambasador podkreślił, że Polsce, członkowi NATO, zależy na tym, aby Białoruś odnosiła się do niej z większym zaufaniem.

62-letni Tadeusz Pawlak, który zastąpił Mariusza Maszkiewicza, jest kadrowym dyplomatą - pracę w MSZ rozpoczął w 1963r., był już na placówce w Tokio (dwukrotnie), Pekinie, Bangkoku i Kijowie. Zna angielski, rosyjski i japoński.

PAP/AD

FOTO w Głosie



Jak pięknie się zrobiło dziś!
Park pełen białych jest koronek:
Każda gałązka, zeschły liść
Są przystrojone białym szronem.
Jerzy Ficowski

KARTKI Z KALENDARZA

Czarna noc, tragiczna noc

Wprowadzenie stanu wojennego uzasadniane było groźbą zamachu stanu i przejęcia władzy przez opozycję



Dzisiaj mija 21. rocznica wprowadzenia stanu wojennego w Polsce. O północy 13 grudnia 1981r. I sekretarz KC PZPR, generał Wojciech Jaruzelski ogłosił w państwie stan wojenny, który pochłonął kilkadziesiąt ofiar śmiertelnych. Stan wojenny został wprowadzony w nocy z 12 na 13 grudnia (z soboty na niedzielę) dekretem Rady Państwa na podstawie art. 33, ust. 2 Konstytucji PRL, który stanowił:

„Rada Państwa może wprowadzić stan wojenny na części lub na całym terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, jeżeli wymaga tego wzgląd na obronność lub bezpieczeństwo państwa. Z tych samych powodów Rada Państwa może ogłosić częściową lub powszechną mobilizację."

Dekret został przyjęty wbrew prawu. Trwała sesja Sejmu, a Konstytucja nie zezwalała na wydawanie dekretów w czasie trwania sesji sejmu (art. 31, ust. 1):

"W okresach między sesjami Sejmu Rada Państwa wydaje dekrety z mocą ustawy. Rada Państwa przedstawia dekrety Sejmowi na najbliższej sesji do zatwierdzenia."

Wprowadzenia stanu wojennego zażądała Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON) pod przewodnictwem gen. Wojciecha Jaruzelskiego.

Powstanie WRON i dekret o stanie wojennym zatwierdziło 13 z 14 członków Rady Państwa, której przewodniczył Henryk Jabłoński. Przeciwko był tylko jeden członek Rady Państwa — Ryszard Reiff. Rada Państwa przyjęła dekret we wczesnych godzinach rannych 13 grudnia, gdy postanowienia stanu wojennego były już realizowane, stając się tym samym marionetką w rękach wojskowej junty.

Przemówienia Jaruzelskiego były nadawane przez pierwsze programy radia i telewizji od 6 rano. Inne audycje radiowe i telewizyjne były odwołane, nadawano muzykę poważną. Ukazały się specjalne wydania Trybuny Ludu i Żołnierza Wolności. W poniedziałek, 14 grudnia, ukazały się tylko Trybuna Ludu, Żołnierz Wolności i organy Komitetów Wojewódzkich PZPR. W Gdańsku ukazało się łączone wydanie trzech lokalnych gazet.

Stan wojenny oficjalnie uzasadniany był załamaniem gospodarczym kraju, groźbą zamachu stanu i przejęcia władzy przez Solidarność. W latach 90. gen. Jaruzelski stwierdził, że stan wojenny musiał być wprowadzony jako obrona polskiej racji stanu, ze względu na naciski władz ZSRR i zagrożenie interwencją wojsk Układu Warszawskiego. Przygotowania do wprowadzenia stanu wojennego trwały od sierpnia 1980r.

Na podstawie dekretów Rady Państwa i rozporządzeń Rady Ministrów ograniczono podstawowe prawa obywatelskie. Aresztowano lub internowano łącznie ponad 10 tys. osób, zawieszono, a następnie rozwiązano wszystkie związki zawodowe, zdelegalizowano część organizacji społecznych (m.in. Niezależne Zrzeszenie Studentów, Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich, Związek Artystów Scen Polskich, Związek Literatów Polskich), zakazano strajków, zmilitaryzowano podstawowe dziedziny gospodarki (transport, energetyka, przemysł wydobywczy, telekomunikacja). Do zmilitaryzowanych zakładów pracy wprowadzono komisarzy wojskowych. Odmowa wykonania poleceń równoznaczna była dezercji i mogła być karana przez sądy wojskowe do kary śmierci włącznie. Program telewizyjny i radiowy ograniczono tylko do jednego programu. W TV spikerzy występowali w wojskowych mundurach. Przerwano nauczanie w szkołach i na uczelniach.

Obywatelom zakazano zmian miejsca pobytu bez zezwolenia władz. Łączność telefoniczna została przerwana, a następnie jawnie kontrolowana. Korespondencja podlegała cenzurze. Wprowadzono godzinę milicyjną (początkowo od 22 do 6, potem od 23 do 5, zniesiono w maju 1982r.). Stosowano tryb doraźny w postępowaniu sądowym. Wiele grup zawodowych poddano weryfikacji politycznej — ideologicznej (dziennikarze, nauczyciele, administracja państwowa, sędziowie).

Część działaczy Solidarności, która uniknęła aresztowania, organizowała strajki. Prowadzono także inne formy biernego oporu. Zaliczały się do nich bojkot państwowych środków masowego przekazu, organizacja podziemnego "drugiego obiegu" wydawniczego. Na murach malowano hasła i znaki Solidarności walczącej. Powstało podziemne radio Solidarność.

Opór społeczeństwa był znaczny. Wiele dużych zakładów pracy strajkowało zaraz po wprowadzeniu stanu wojennego, m.in. Huta Lenina w Nowej Hucie, wiele kopalni na Śląsku, Huta Katowice. Strajki były brutalnie tłumione. W czasie akcji protestacyjnych w czasie stanu wojennego zginęło kilkadziesiąt osób. M.in. 16 grudnia 1981r. w kopalni Wujek w Katowicach zastrzelono 9 górników.

Trzech demonstrantów zginęło od ran postrzałowych w Lubinie 31 sierpnia 1982r. Wiele tysięcy osób aresztowano i skazano na kary więzienia lub grzywny, pozbawiono pracy. Od wielu groźbą wymuszano składanie deklaracji lojalności (tzw. "lojalki") wobec władz państwowych. Władze państwowe zwalczały wszelkie przejawy oporu i niezależności. Strajki okupacyjne i demonstracje uliczne pacyfikowane były z użyciem specjalnych oddziałów MO (ZOMO) i sprzętu wojskowego.

Stan wojenny został zawieszony 31 grudnia 1982r., a 22 lipca 1983r. odwołany.

Interia/AD



ISSN 1563-3233

„Hojny” kompromis

Niezmiernie trudne zadanie

Jeśli zajdzie taka konieczność, to szczyt Piętnastki i 10 krajów kandydackich w Kopenhadze przedłuży się o kilka dni. Jednak Dania ma nadzieję, że ostateczne ustalenia zapadną w terminie, czyli najpóźniej dzisiaj. Centrum kongresowe, gdzie mają toczyć się obrady zarezerwowano do niedzieli włącznie. Jednak premier Danii Anders Fogh Rasmussen ostrzega też, że rozszerzenie Unii może się opóźnić, jeśli kandydaci będą domagać się zbyt wiele.

W powszechnej opinii, najbardziej nieustępliwym partnerem w tych rozmowach jest Polska. Szczyt w Kopenhadze ma być ostatnim „bojem” Polski o warunki wstąpienia kraju znad Wisły do Unii Europejskiej.

Unia zgadza się jedynie na podwyższenie górnego pułapu dopłat bezpośrednich do średniej wysokości 50 proc. do 2006r. i na to, by polski rynek rolny był chroniony w ramach tzw. klauzuli ochronnej. Oznacza to możliwość dodatkowej ochrony polskiego rolnictwa przed ewentualnymi zaburzeniami wynikającymi z otwarcia rynku.

Kluczowa sprawa

Unia Europejska nie jest gotowa do przyjęcia polskich postulatów przedstawionych w Brukseli przez ministra Włodzimierza Cimoszewicza — wynika z nieoficjalnych informacji. Polska uzyskała jedynie pewne koncesje w sprawach drugorzędnych.

Przedstawiciele rządów Piętnastki przyjęli duński pakiet kompromisowych propozycji wobec kandydatów, jednak zasadnicze decyzje w sprawach finansów zapadną dopiero na najwyższym szczeblu w Kopenhadze, gdzie spotykają się szefowie unijnych państw i rządów.

Polska ma szanse na pozytywną odpowiedź w sprawie obniżonego VAT-u na nowe mieszkania i na maszyny rolnicze. W kluczowych kwestiach, takich jak na przykład kwota mleczna — czyli dopuszczalny poziom produkcji mleka, czy plony referencyjne służące za podstawę obliczania należności dla producentów rolnych, unijni negocjatorzy nie są gotowi do ustępstw. Podobnie jest z postulatami Polski dotyczącymi płatności bezpośrednich.

Szef duńskiej dyplomacji Per Stig Moeller i komisarz Unii Europejskiej ds. rozszerzenia Guenter Verheugen przestrzegają, że pieniędzy nie będzie więcej ponad to, co było przewidziane w duńskiej propozycji. Odwoływanie się do kwotowo wyższych ustaleń sprzed trzech lat w Berlinie niczego nie da, ponieważ Unia jest dziś w znacznie gorszej sytuacji gospodarczej.

Duńska oferta jest kompromisem między wcześniejszym stanowiskiem UE a postulatami kandydatów. Ale nie uwzględnia większości tych polskich postulatów, które zostały wcześniej odrzucone i które podtrzymał w Brukseli minister Włodzimierz Cimoszewicz.

Z przedstawionej przez Polskę listy kilkunastu „nowych-starych” postulatów częściowo udało się uzyskać spełnienie tego, żeby nie ograniczać poziomu dopłat bezpośrednich dla rolników w części finansowanej z własnego budżetu państwa.


Włodzimierz Cimoszewicz i Guenter Verheugen

© AP


Spotkanie u premiera

Wspólnym frontem

Na nietypowym spotkaniu zebrali się w przededniu szczytu Unii Europejskiej wszyscy szefowie rządu od 1989r. Oficjalnie premier Leszek Miller zaprosił swoich poprzedników na roboczy obiad. Takie spotkania odbywają się bardzo rzadko — podobne spotkanie miało miejsce przed przystąpieniem Polski do NATO.

Tadeusz Mazowiecki powiedział, że wynik rokowań powinien być taki, byśmy mogli czuć się pełnoprawnym członkiem Unii. Zdaniem premiera obie ekipy rządowe i Jerzego Buzka, i Leszka Millera w dobry sposób prowadziły negocjacje z Unią.

Zdaniem Waldemara Pawlaka przy negocjacjach nie może zostać pominięta żadna część społeczeństwa. Jan Krzysztof Bielecki radził Leszkowi Millerowi by, negocjując pamiętał, że główny polski cel to wejście do Unii.

Józef Oleksy stwierdził po spotkaniu, że wszyscy obecni wyrazili przekonanie, że po Kopenhadze Polska będzie członkiem Unii.

W spotkaniu nie uczestniczył jedynie Jan Olszewski.

AD

WYRÓŻNIENIE

Uhonorowani

W Sztokholmie odbyła się ceremonia wręczenia nagród Nobla. Odebrało je 12 laureatów w dziedzinie literatury, medycyny, fizyki, chemii i ekonomii. Tradycyjnie nagrody wręczał król Szwecji Karol XVI Gustaw. Wcześniej w Oslo pokojową nagrodę Nobla otrzymał były prezydent USA Jimmy Carter.

Nagrodę Nobla w dziedzinie medycyny odebrali Amerykanin H. Robert Horvitz oraz dwóch badaczy brytyjskich: Sydney Brenner i John E. Sulston.

W dziedzinie fizyki odznaczeni zostali Amerykanie Riccardo Giacconi i Raymond Davis Jr. oraz Japończyk Masatoshi Koshiba.

Nobla w dziedzinie chemii otrzymali: Amerykanin John B. Fenn, Japończyk Koichi Tanaka i Szwajcar Kurt Wuethrich.

Amerykanie Daniel Kahneman (mający obywatelstwo izraelskie) i Vernon L. Smith odebrali nagrodę w dziedzinie ekonomii.

Literackiego Nobla 2002 wręczono węgierskiemu pisarzowi Imre Kerteszowi.

Nagroda Nobla to 10 milionów szwedzkich koron czyli około 1,1 miliona euro. Jest wręczana tradycyjnie 10 grudnia, w rocznicę śmierci jej fundatora, szwedzkiego wynalazcy Alfreda Nobla. Wszyscy laureaci dostają złoty medal, dyplom i czek, jeżeli w jednej dziedzinie jest więcej nagrodzonych, muszą się podzielić pieniędzmi.


Noblista Jimmy Carter

78-letni Carter, prezydent USA w latach 1977-81, został uhonorowany za *„niestrudzone wysiłki na rzecz pokojowego rozwiązania konfliktów międzynarodowych i budowę demokracji”.*

W swoim wykładzie noblowskim Carter ostrzegł przed *„katastroficznymi następstwami wojny prewencyjnej”*. Jak mówił Carter, *„w przypadku, gdy mocarstwo zastosuje zasadę wojny prewencyjnej, może stworzyć precedens, który może mieć katastroficzne następstwa”.*

Laureat przypomniał, że *„mamy dziś na Ziemi co najmniej osiem mocarstw nuklearnych, a trzy z nich grożą swym sąsiadom w regionach, gdzie są wielkie napięcia międzynarodowe”.*

Carter podkreślał, że wszystkie konflikty powinny być rozwiązywane w ramach ONZ.

Carter był mediatorem i obserwatorem w licznych konfliktach na całym świecie, w tym na Bliskim Wschodzie i Półwyspie Koreańskim. Komitet noblowski podkreślił zwłaszcza jego zasługi dla egipsko - izraelskich negocjacji w Camp David, które zaowocowały w 1979r. zawarciem historycznego porozumienia.

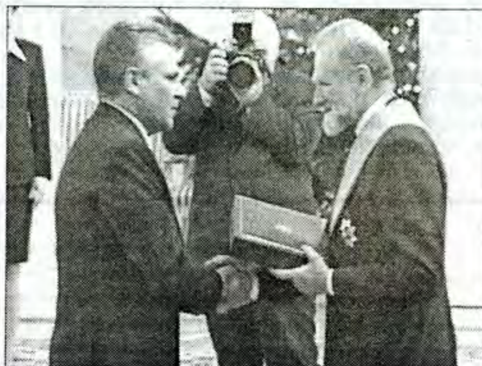
WIADOMOŚCI/AD

ODZNACZENIE

Profesor **Bronisław GEREMEK**, historyk, jeden z przywódców opozycji antykomunistycznej w PRL, były wieloletni poseł i minister spraw zagranicznych otrzymał z rąk prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego najwyższe polskie odznaczenie — Order Orła Białego.

Order Orła Białego został ustanowiony w 1705r. Reaktywowano go w 1921r., a w III Rzeczypospolitej został przywrócony w 1992r. Nadawany jest za wybitne zasługi cywilne i wojskowe dla Polski, zarówno w czasie pokoju, jak i w czasie wojny. Otrzymują go najwyższi rangą przedstawiciele obcych państw oraz najwybitniejsi Polacy — ze świata polityki, nauki, kultury i sztuki.

W okresie międzywojennym nadany został 24 obywatelom polskim i 87 cudzoziemcom. Kapituła Orderu Orła Białego powoływana jest przez Prezydenta RP na pięć lat spośród osób, które zostały odznaczone tym Orderem.


Aleksander Kwaśniewski wręcza Bronisławowi Geremkowi Order Orła Białego

WIADOMOŚCI/AD

BADANIE

Nadchodzi bieda?

Ponad 60 proc. Polaków żyje poniżej tzw. minimum socjalnego — wynika z obliczeń Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych. Co gorsza, niepokojąco rośnie liczba ubożejących rodzin utrzymywanych przez osoby młode i te w sile wieku.

Instytut ostrzega, że Polska zaczyna przypominać kraje trzeciego świata. W tym czasie, gdy zamożni Polacy wciąż się bogacą, ubodzy drastycznie biednieją.

RMF.FM

LUDZIE

Dokumentalista

Bohdan Rączkowski zaczynał pracę dziennikarską w zakładowych gazetach Warszawy. Redagował m.in. Gazetę na Żeraniu w Fabryce Samochodów Osobowych oraz gazetkę zakładową w Hucie Warszawa. On też uruchomił pierwszy program polonijny w telewizji polskiej, który od roku 1971 nosił nazwę Przeglądu Polonijnego. Dziś zajmuje się z powodzeniem filmem dokumentalnym.

Redaktor Bohdan Rączkowski ze swoimi filmami o Paderewskim i Conradzie

Aktualnie pracuję - opowiada Rączkowski - *nad filmem o Enigmie, maszynie szyfrującej skonstruowanej przez Niemców pod koniec lat dwudziestych, wielokrotnie modyfikowanej, mającej zapewnić dowództwu niemieckiemu absolutną tajność przesyłania depesz. Sposób jej kodowania złamali trzej matematycy z Poznania: Marian Rejewski, Jerzy Różycki i Henryk Zygalski pracujący dla polskiego wywiady wojskowego. Oni też pierwsi zbudowali replikę Enigmy w ośrodku dekryptażu Biura Szyfrów II Oddziału Sztabu Głównego Wojska Polskiego.*

Potem, w lipcu 1939r., po jednym egzemplarzu Enigmy przekazano sojusznikom Polski — Anglii i Francji. Po wybuchu zaś II wojny światowej, we wrześniu 1939r., grupę dekryptażową ewakuowano z kraju i reaktywowano we Francji w ścisłej współpracy z Anglią. Anglicy zbudowali u siebie ośrodek nasłuchowo-dekryptażowy, w którym korzystano z polskich odkryć i dzięki nam odszyfrowywano wszystkie przechwycone depesze niemieckiego dowództwa, co miało wpływ na przebieg działań wojennych.

Podczas pobytu w Anglii, we wspomnianym ośrodku nasłuchowo-dekryptażowym, nakręciłem film. Byłem tam świadkiem odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej trzem polskich naukowcom, którzy złamali kod Enigmy. To też udało mi się sfilmować i potraktować jako pretekst do nakręcenia filmu dokumentalnego o Enigmie i jej roli w czasach II wojny światowej. Kończę też aktualnie film o Józefie Conradzie, noszącym naprawdę nazwisko Józef Teodor Konrad Korzeniowski, urodzonym w Berdyczowie na Ukrainie w roku 1857, piszącym po angielsku, autorze m.in.: „Lord Jim”, „Nostromo” czy „The Secred Agent”.

Wcześniej zrobiłem też filmy o Adamie Mickiewiczu, Ignacym Paderewskim i Fryderyku Chopinie. Chciałem, aby moje filmy oglądali wszyscy, nie tylko ludzie z kręgu zawodów i profesji moich bohaterów — a więc nie tylko historycy, literaci, poeci czy muzycy. Chciałem, aby oglądali je także ludzie interesujący się swoją dawną ojczyzną.

W planach na najbliższą przyszłość Bohdan Rączkowski ma kolejny film dokumentalny, tym razem o Mikołaju Koperniku, którego rocznica urodzin i śmierci przypada w roku 2003. Pozostaje nam więc tylko czekać na jego kolejne prace.

Leszek WĄTRÓBSKI
Fot. autora

Sytuacja kontrolowana?

W wyniku masowego zatrucia gospodarstwa rolne w rejonie wołkowyskim straciły 836 sztuk bydła

Nieżyczliwi próbowali wykorzystać tę sytuację wyjątkową, żeby „obniżyć" jakość wyrobów mleczarskich i mięsnych producentów wołkowyskich.

- Absurdalnie wygląda łączenie zatrucia bydła z jakością naszej produkcji — powiedział przewodniczący Wołkowyskiego Rejonowego Komitetu Wykonawczego Michaił Sawieliew. — *Sytuację zaczęliśmy kontrolować od razu jak dowiedzieliśmy się o pierwszych przypadkach choroby w kołchozie im. Zasłonowa. Powołano rejonową komisję, na czele której stanął mój zastępca Dmitrij Golec, zaprosiliśmy do współpracy doświadczonych weterynarzy.*

- Obserwując zachowanie zwierząt specjaliści jednogłośnie stwierdzili zatrucie pokarmowe — opowiada kierownik rejonowego centrum weterynaryjnego Maria Makarczuk. — *Od razu ustalono źródło zatrucia — wytłoki buraczane. Nie wiedzieliśmy tylko, jaką substancję trującą zawierają. Próbki paszy skierowano do obwodowego laboratorium weterynaryjnego. Sytuację kontrolowały obwodowe i republikańskie służby weterynaryjne i epidemiologiczne.*

- Specjaliści przebadali próbki wody we wszystkich studniach w rejonie stacji kolejowej i miejsca utylizacji wytłoków — zapewnił lekarz naczelny Obwodowego Centrum Higieny i Epidemiologii Wiktor Pyszny. — *Badaliśmy mięso i mleko w stołówkach przedszkoli i szkół, jak również na wołkowyskich przedsiębiorstwach przeróbki produkcji rolnej. Nie wyjawiono odchyleń od norm standardowych ani zbadanej wody, ani gotowej produkcji.*


© IREX/PROMEDIA

Później wyjaśni się, że pasza przywieziona do rejonu wołkowyskiego była dobrej jakości. Trującymi solami metali ciężkich z dodatkiem ołowiu została zanieczyszczona już na platformie stacji kolejowej „Wołkowysk-miasto". Na pytanie kto jest odpowiedzialny za to niedbalstwo? - odpowie śledztwo.

Weterynarzy rejonu wspólnie badali i leczyli zatrute zwierzęta, w tym czasie w laboratorium przygotowywano odtrutki. Specjaliści służby weterynaryjnej pracowali całodobowo. Jednak zabiegi te nie przyniosły oczekiwanego skutku. Zatrucie stało się masowe. Następnym po kołchozie im. Zasłonowa stało się gospodarstwo "Rodina" oraz "Krasnyj Grud". Chore zwierzęta oddzielano od zdrowych i odwożono do rzeźni. Wstrzymano podawanie bydłu wytłoków. Decyzję tę podjęto w porę, jak się okazało w "Krasnym Grudzie" nie wykorzystano jeszcze 31 ton zatrutej paszy.

Podjęto środki ostrożności odnośnie mięsa chorych krów. Składowano je w osobnych zamrażarkach. Każda tusza została opatrzona numerem, pobrano próbki i skierowano je do laboratorium w Grodnie i Mińsku.

Laboratoria wołkowyskiej masarni i "Biełłaktu" nie odnotowały ani jednego wypadku dostarczenia zatrutego ołowiem mięsa lub mleka. W tych zakładach stosuje się szczegółową kontrolę za jakością dostarczanego surowca.

Aktualnie wiadomo, że stado rejonu pozbawione zostało 836 sztuk bydła. Jednak pracownicy farm nie zostali bez pracy, nie ponieśli strat materialnych. Niektórzy z nich są na niewykorzystanych jeszcze urlopach, a niektórych skierowano do innej czasowej pracy.

- Poszkodowane gospodarstwa nie pozostały w swoim nieszczęściu osamotnione — powiedział Michaił Sawieliew. — *Spotkaliśmy się z kierownikami wszystkich gospodarstw, naradziliśmy się, jak można pomóc tym, którzy zostali pozbawieni większości swoich stad i ponieśli ogromne straty materialne i znaleźliśmy wyjście.*

Gospodarstwo hodowli zarodowej "Roś", kołchoz "Sowieckaja Biełorussija" i in. przekazali "Rodinie" ok. 100 jałówek. Dla reprodukcji stada w gospodarstwie mieli i swoją "młodzież".

Okazał pomoc w likwidacji skutków tej trudnej sytuacji przewodniczący Grodzieńskiego Obwodowego Komitetu Wykonawczego Władimir Sawczenko. Za jego rozporządzeniem do rejonu wołkowyskiego skierowano 585 sztuk jałówek.

Opracowano grafik przywożenia bydła. Proces ten ma być zakończony do 13 grudnia.

- To jest najlepsze rozwiązanie — mówi Michaił Sawieliew, przewodniczący Wołkowyskiego Rejonowego Komitetu Wykonawczego. — *W taki sposób nie tylko odtworzymy stado, ale i zwiększymy jego wydajność. Od jałówek będziemy mieli nie tylko mleko, ale i młode.*

W taki sposób, dzięki szybkiemu reagowaniu i pomocy władz oraz profesjonalizmowi specjalistów, rejon pokonał trudną sytuację, która nie wpłynęła na ogólny stan produkcji mleka. Dzięki wysokiej organizacji pracy, wykorzystaniu nowoczesnych technologii,nadwyżki produkcji mleka stanowią 200 gr i średnio na jedną krowę wynoszą — 7,6 kg.

Planowane dostarczanie mleka do punktów skupu to 61 ton, na dzień dzisiejszy wynosi ok. 70 ton.

Funkcjonowanie farm normalizuje się, kierownictwo gospodarstw, specjaliści i szeregowi pracownicy są wdzięczni kierownictwu rejonu i obwodu, służbom sanepidu i weterynaryjnym za pomoc w trudnej chwili. Pokonanie trudnej sytuacji zawdzięczają właśnie takiej pomocy wzajemnej.

Ryszard KARACZUN

OCHRONA PRACY

Wypadki chodzą po ludziach

Miejsce pracy może stać się strefą ryzyka, szczególnie wtedy, kiedy nie są przestrzegane podstawowe normy bezpieczeństwa. Przyczyną śmierci budowlanego W. Winiczuka, pracownika grodzieńskiej spółki „Want", stał się upadek z wysokości 8 m, podczas ustawiania belek metalowych na budowie bloku mieszkalnego w Brześciu. Komisja, prowadząca dochodzenie w sprawie tego wypadku, wykryła cały „bukiet" wykroczeń na tym obiekcie.

W br. na przedsiębiorstwach i w zakładach pracy w Grodnie odnotowano 6 śmiertelnych wypadków oraz 67 wypadków przy pracy. Zginęło 21 osób. Najwięcej wypadków odnotowano w gospodarstwach rolnych. Przyczyną w większości staje się zepsuta technika i maszyny, nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz brak kontroli ze strony administracji.

Mamy jednak nadzieję, że sytuacja zmieni się na lepsze. W obwodzie aktualnie sprawuje się stałą kontrolę za wykonywaniem norm bezpieczeństwa i higieny pracy. Skutecznie działa Komisja Ochrony Pracy, której przewodniczącym jest wicemer Grodna Aleksander Siwcow. We wrześniu w centrum obwodowym przeprowadzono Dzień Ochrony Pracy, podczas którego szczególną uwagę zwrócono na przedsiębiorstwo garbarskie, gdzie panują szczególnie trudne warunki pracy.

Władze zwróciły również uwagę na ochronę pracy na peryferii. Przestrzeganie norm bezpieczeństwa i ochrony pracy zostało najlepiej ocenione na przedsiębiorstwie „Awtoprowod" w Szczuczynie. Raisa Szostak, przewodnicząca związku zawodowego, powiedziała, że w br. w zakładzie zdarzył się tylko jeden wypadek przy pracy, który zakwalifikował się do tego typu wypadków jedynie przez to, że człowiek upadł i złamał nogę na terenie zakładu pracy. Na przedsiębiorstwie „Awtoprowod" rzetelnie pracuje inżynier bezpieczeństwa i higieny pracy.

Co się tyczy społecznych inspektorów ochrony pracy, zdaniem przewodniczącej związku zawodowego, nie można pokładać dużej nadziei na wyniki ich pracy z powodu ograniczonych możliwości. Sytuacja uległaby zmianie, gdyby ich rozporządzenia należało wykonywać pod przymusem.

Inżynier bezpieczeństwa i higieny pracy przedsiębiorstwa budowlanego nr 41 w Smorgoniach Piotr Walko podchodzi do swej pracy z pełnym zaangażowaniem. Szkoda, że ludzie przyzwyczaili się nie dbać o swoje życie i zdrowie. Inżynier musi wyjaśniać wszystkim od dawna wiadome zasady. W wypadku niewykonywania rozporządzeń pracownik zostaje ukarany przez mandat.

Największe wykroczenie w pracy - picie alkoholu. Z tym złem kierownictwo przedsiębiorstwa budowlanego w Smorgoniach walczy nieustannie.

Skuteczność kontroli społecznej można zaobserwować tylko w dużych zakładach w Grodnie "Zakłady Azotowe" i „Chimwołokno" oraz niektórych innych. Na pracę inspektorów wpłynęło stanowisko związków zawodowych, ponieważ zjednoczenie uważa ochronę pracy za jeden z najważniejszych kierunków swojej działalności.

MW

Ceny paliw 12 grudnia 2002

AI-76	AI-92	AI-95	Olej napędowy
Stacje koncernu "Biełnieftiechim"			
675 0,35*	845 0,44*	970 0,51*	665 0,35*
Stacje kompanii "LUKOIL"			
660	830	950	660

** cena jest podana w USD, * tr.sp. - transport specjalny*

Kurs walut Banku Narodowego 12.12.2002

USD	LIT	RUR	PLN	EURO
1911,00	558,29	59,98	484,87	1927,24

SONDA

Czy dzisiaj w naszych sercach, wbrew wszystkim problemom, pozostały wartości humanistyczne? Zwróciliśmy się do zwykłych obywateli naszego kraju z pytaniem: „Jakie znaczenie dla Państwa ma rodzina i ojczyzna?"

Anastazja GRUNDZKAJA:



- Żyję dla mojej rodziny, dla mnie rodzina znaczy przytulność, miłość do dzieci. Kiedy moje dzieci chorują, też nie czuję się najlepiej. W rodzinie powinien panować spokój, szacunek oraz miłość wzajemna. Swój kraj kocham za to, że tylko tu jest porządek i spokój. Przeżyłam wojnę, widziałam jak strzelano do dzieci. Niczego w życiu nie bałam się tak jak wojsk faszystowskich. Nie chcę, aby ta tragedia powtórzyła się.

Oksana BEZZUBOWA:



- Rodzina dla mnie jest podstawą wszystkiego. Rodzina daje: ciepło i miłość, kształtuje światopogląd. W ciężkiej sytuacji tylko rodzina może pomóc. Białoruś jest krajem, w którym urodziłam się i przeżyłam 30 lat. Jestem związana z moją ojczyzną. Na Białorusi mam dużo przyjaciół, bez których nie wyobrażam sobie życia. Jej przyroda, czystość, piękno... Białoruś jest bogata na pamiątki, historię oraz kulturę.

Mikołaj WAWLEW:

- Kocham moją rodzinę. Jesteśmy przyjaciółmi. Jestem patriotą Białorusi. Podoba mi się ten kraj za to, że wbrew swojej małości jest tu bardzo dużo do zwiedzenia. Nasze miasta są bardzo piękne. Bardzo mi się podoba Mińsk. W Grodnie tylko studiuję, ale to miasto też mi się podoba. Jest tu dużo pomników, muzeów. Dużą uwagę udziela się rozwojowi sportu oraz kultury.

Tatiana CZUKICZEWA:



- Rodzina ma dla mnie dużą wartość. W tak ciężkich czasach wspieramy się nawzajem. Co dotyczy ojczyzny, trzeba powiedzieć, że mieszkam na Białorusi od niedawna. Nie mogę powiedzieć, że jestem zachwycona. Wbrew swojemu urokowi jest tu dużo problemów socjalnych.

Aleksiej BORODIN:

- Nie mogę powiedzieć, że stosunki w mojej rodzinie są zawsze ciepłe, ale to jest moja rodzina, to są moi bliscy i bardzo ich kocham. Moje uczucia do Białorusi są sprzeczne. Z jednej strony kocham ten kraj za jego piękno, za wspaniałych ludzi, żyjących tu. Z drugiej strony nie wszystko jest łatwe. Ciężko znaleźć pracę, zdobyć wykształcenie. Może z tego powodu młodzież wyjeżdża za granicę.



Daria RUDZIAK:

- Mieszkam sama, ale mam dużą rodzinę: córki oraz wnuki. Staram się pomagać moim dzieciom wszystkim czym mogę, kocham ich bardzo. Białoruś dla mnie jest jak moja rodzina. Urodziłam się w Rosji, ale całe życie mieszkałam na Białorusi. To jest bardzo dobry kraj, moja druga ojczyzna. Ze wszystkich krajów byłego Związku Radzieckiego Białoruś jest najbardziej spokojnym państwem. Nie ma żadnych kłótni jak w Rosji.

Wiktor KREJZA:



- Moja rodzina nie jest duża: ojciec, matka oraz brat. Kocham ich bardzo za to, że jestem, że chodzę do szkoły, że pomagają mi w życiu. Mój kraj nie bardzo mi się podoba. Chciałbym, żeby w kraju było więcej rodzimej produkcji, na przykład filmów, w tym też animowanych i in.

Natalia KREJZA:



- Moja rodzina jest dla mnie wszystkim. To po prostu bodziec mojego życia. Jest taka wypowiedź "cicha zatoka", to jest moja rodzina i za to ją kocham. Białoruś lubię za jej pracowitych obywateli, za jej jedyną w swoim rodzaju kulturę. W ciągu całej historii państwa wszystkie narodowości, wyznań religijnych żyją tu w pokoju oraz wzajemnym szacunku. Każda narodowość pozostawiła swój ślad bądź to architektoniczny, literacki czy obyczajowy.

Marina PILICZEWA:



- Moją rodziną obecnie jest moja córka. Mam jeszcze rodziców, siostrę i brata. Wbrew temu, że mieszkamy daleko od siebie, staramy się nie tracić więzi. Rodzina jest tym, do czego każdy człowiek dąży, to jest dom. Na Białorusi mieszkam od 1994r. Jestem bardzo związana z Grodnem. Dobrze by było, żeby mieszkańcy dbali o swoje miasto. W rzeczywistości Białoruś nie jest małym krajem. Żałuję, że dużo jeszcze nie wiem o tym państwie. Myślę, że jeżeli mieszkasz na jakiejś ziemi, trzeba mieć szacunek do niej oraz do ludzi tu mieszkających oraz ich tradycji.

Rozmawiał Aleksander BEZZUBOW

http://glos-znad-niemna.virtualave.net

Fachowo i po polsku

Konferencja sprawozdawczo-wyborcza Polskiego Towarzystwa Lekarskiego na Grodzieńszczyźnie

24 listopada w auli Polskiej Szkoły w Grodnie zebrali się członkowie Polskiego Towarzystwa Lekarskiego na Grodzieńszczyźnie. Frekwencja delegatów nie była wysoka (42 osoby), nie dojechali przedstawiciele z Wołkowyska, Werenowa, lekarzy z Grodna też mogło być więcej. Na konferencji był obecny Tadeusz Kruczkowski, prezes ZPB.

W swoim sprawozdaniu prezes PTL na Grodzieńszczyźnie Kazimierz Jodkowski przypomniał historię założenia towarzystwa w 1995r. Początkiem było powstanie Polskiego Towarzystwa Lekarskiego na Białorusi, stworzonego przez Wiktora Hołownię w 1991r. W ciągu 15 lat towarzystwo z 15 rozrosło się do 212 członków. Regularnie raz w miesiącu odbywają się spotkania lekarzy w siedzibie ZPB w Grodnie. Główne cele towarzystwa:

- propagowanie polskości wśród Polaków Grodzieńszczyzny, odbudowa tożsamości narodowej, języka i kultury;
- podnoszenie poziomu ochrony zdrowia, kwalifikacji zawodowych członków towarzystwa;


Kazimierz Jodkowski

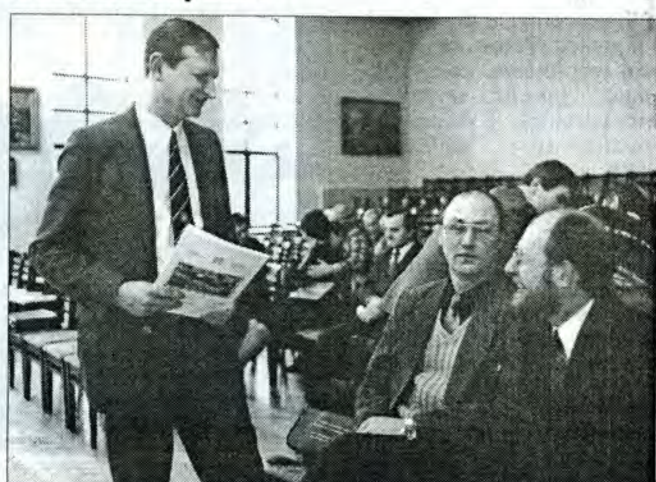
- udzielanie pomocy lekarskiej Polakom Grodzieńszczyzny poprzez konsultacje, dostarczenie pomocy charytatywnej (leki);
- współpraca zawodowa z towarzystwami lekarskimi na Białorusi, w Polsce i za granicą, doskonalenie kwalifikacji w klinikach Polski;
- uczestniczenie w konferencjach, sympozjach, kongresach międzynarodowych.

PTL na Grodzieńszczyźnie zaistniało jak najbardziej aktywnie działające towarzystwo polskie na Białorusi. Jest znane w Polsce, od 1996r. jest członkiem Federacji Polonijnych Organizacji Medycznych. Jest wspomagane przez różne instytucje państwowe i prywatne Polski i in. państw; Stowarzyszenie „Wspólnota Polska"- oddziały w Siedlcach, Łomży, Lublinie; Naczelną Izbę Lekarską, okręgowe izby lekarskie w Łodzi, Lublinie i Białymstoku; Polonię w Chicago. Członkowie towarzystwa nieodpłatnie dostają czasopisma medyczne: „Gazeta lekarska", „Służba zdrowia", „Medycyna praktyczna", „Medycyna podyplomowa", „Pediatria Polska" i in. Członkowie towarzystwa wyrażają wdzięczność wszystkim naszym darczyńcom i przyjaciołom.

Prezes podziękował za współpracę najbardziej aktywnym członkom: M. Obuchowskiej, A. Szpakowowi, M. Hołowni, I. Burłakowej, H. Giedzie, I. Kulikowskiej, K. Ejsmontowi, J. Kisielewskiemu, Z. Szwatro, W. Szocie, H. Wojciechowicz i in.

Prezes ZPB Tadeusz Kruczkowski podczas wystąpienia podkreślił, że w odradzeniu polskości liczy na towarzystwa działające przy ZPB, a szczególnie na Polskie Towarzystwo Lekarskie na Grodzieńszczyźnie, ponieważ jest jednym z najliczniejszych i prężnie działających.

Po sprawozdaniu skarbnika i komisji rewizyjnej delegaci aktywnie uczestniczyli w wyborach. Prezesi oddziałów towarzystwa z Porzecza, Lidy, Szczuczyna, Świsłoczy przedstawili działalność swoich oddziałów. Wszyscy uznali pracę prezesa Kazimierza Jodkowskiego i zarządu jako dobrą.


Podczas konferencji

Większość przemawiających zwróciła uwagę na słabą znajomość języka polskiego wśród członków towarzystwa. Istnieją trudności w porozumiewaniu się (najczęściej wstydzimy się niepoprawnej wymowy), jak również w pisaniu. Nieliczni uczęszczają na kurs języka polskiego. Jednocześnie zostały wprowadzone zmiany do statutu towarzystwa, wprowadzono określenie „członek-obserwator". Obserwatorem jest osoba, która nie zna języka polskiego lub zna go w bardzo niskim stopniu. Może uczestniczyć we wszystkich spotkaniach i imprezach towarzystwa; nie może jednak uczestniczyć w głosowaniu, wybierać i być wybieraną; wyjeżdżać na staże i konferencje do Polski i in. państw jako przedstawiciel PTL na Grodzieńszczyźnie. W ciągu roku członek-obserwator jest zobowiązany do nauki języka polskiego na poziomie podstawowego porozumiewania się (z możliwością dalszego kształcenia się).

W wyniku głosowania większością głosów na stanowisko prezesa PTL na Grodzieńszczyźnie został wybrany ponownie Kazimierz Jodkowski. Stanowiska wiceprezesa, sekretarza i skarbnika objęli: A. Szpakow, M. Hołownia, I. Burłakowa. Do zarządu od rejonów wybrano: W. Szotę (Świsłocz), M. Bułach (Szczuczyn), M. Sobol (Mosty).

W planach pracy wybranego ponownie prezesa jest w dalszym ciągu współpraca z organizacjami medycznymi na Białorusi, w Polsce i poza granicami, powstanie gabinetu lekarskiego przy towarzystwie, kontynuowanie spotkań lekarzy, propagowanie języka i kultury polskiej wśród członków PTL na Grodzieńszczyźnie.

Życzymy sukcesów i wytrwałości w pracy prezesowi i zarządowi.

Maria HOŁOWNIA

SŁONIM

Łączymy serca

Dzieci i młodzież ze Słonimia, urodzeni na ziemi kościuszkowskiej, pragną poznać język polski. To język, w którym rozmawiali i rozmawiają ich dziadkowie, niestety rzadziej rodzice, to jest i ich język ojczysty.

Szkoda, że w Słonimiu nie ma szkoły polskiej. Swoją chęć poznania i doskonalenia języka polskiego musimy zaspakajać uczęszczając na kółka i podczas zajęć fakultatywnych. Uczymy się języka polskiego w Szkole Społecznej przy Oddziale ZPB w Słonimiu. Braliśmy udział w konkursie recytatorskim „Kresy-2002".

Interesuje nas nie tylko język, ale i kultura, tradycje, historia, zabytki oraz losy sławnych Rodaków. Od naszej nauczycielki języka polskiego Leonardy Rewkowskiej dowiedzieliśmy się, że niedaleko Słonimia we wsi Kosowo urodził się Tadeusz Kościuszko. Nasze marzenie spełniło się, 1 grudnia, kiedy mogliśmy odwiedzić miejsce urodzenia naszego sławnego ziomka. Kosowo, jak i Albertyn (dzisiaj część Słonimia) przed rozbiorami należało do rodziny Pusłowskich. Z daleka zobaczyliśmy kościół, brzmiały dzwony. Wspólnie z miejscowymi parafianami uczestniczyliśmy we mszy św. Po liturgii zaśpiewaliśmy piosenkę „Maria Żyrowicka", recytowaliśmy wiersze Marii Konopnickiej, Adama Mickiewicza, Jana Twardowskiego, Juliana Tuwima i in. W nagrodę dostaliśmy nie tylko oklaski widzów. Od ks. Dariusza Błaszczyka każdy z nas dostał miłą zabawkę i słodycze.

Dowiedzieliśmy się, że w tym miejscu w 1526r. wybudowano drewniany kościół, w którym w roku 1746 został ochrzczony Tadeusz Kościuszko, bohater ziemi słonimskiej, Polski i Ameryki. O tym wydarzeniu przypomina tablica pamiątkowa.

Ciężko było rozstać się z tym miejscem. Widocznie każdego do głębi serca wzruszyły słowa wiersza Marii Konopnickiej:

Łączymy serca i dłonie,
zbrataną stoim drużyną:
niech nasze Orły, Pogonie,
z pieśnią ku niebu popłyną!

Duch Kościuszki ponownie złączył nas, Polaków trzeciego tysiąclecia. Z kościoła pojechaliśmy na miejsce urodzenia Tadeusza Kościuszki. Niestety nie zachował się jego dom. Na niedużym kamieniu, na tablicy pamiątkowej przeczytaliśmy napis w języku rosyjskim: *„W domu, który stał na tym miejscu, w 1746r. urodził się Tadeusz Kościuszko, wybitny działacz polityczny Polski."*

Działkę, na której stał dom, ogrodzono łańcuchem. Obok stoi krzyż. Przy krzyżu i przy tablicy leżały świeże kwiaty. Dołączyliśmy do nich swoje bukiety.

Niedaleko folwarku Kościuszków Mereczowszczyzny w 1838r. Pusłowscy wybudowali olbrzymi neogotycki pałac, na wzór pałaców angielskich. Zostały po nim tylko ruiny. Pałac Pusłowskich, jak i dom Kościuszków spalili w 1944r. partyzanci sowieccy, aby zniszczyć ślady Polski. Drewniany dom Kościuszków, w którym w czasie międzywojennym było muzeum, spłonął szybko, a nad pałacem czarny dym unosił się jeszcze przez cały miesiąc.

Przeszłość nie powróci... Ale jeżeli nawet zostały tylko ruiny, zawsze w narodzie, w sercach i duszach ludzkich będzie żyć pamięć. Człowiekowi nie może być obojętna historia przodków.

O pałacu Pusłowskich krąży wiele legend. Jedna z nich głosi, że od pałacu Pusłowskich do pałacu Sapiehów w Rużanie było 25. km przejście podziemne. Jedziemy jeszcze do Rużany. Tu też zostały tylko ruiny potężnej niegdyś okazałości, ale nie zważając na to jesteśmy dumni, że możemy zachwycać się wspaniałymi polskimi zabytkami na naszej ziemi.

Tatiana GRECZNA

SZKOLENIA

Polska jesień

Grupa uczniów Grodzieńskiego Państwowego College'u Pedagogicznego w dniach 3 — 11 listopada odbywała praktyki pedagogiczne w przedszkolach Siedlec.


Uczestnicy szkoleń z wychowankami

Dyrektor Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" w Siedlcach Jacek Grabiński wspólnie z dyrektorami przedszkoli Teresą Wasilewską i Anną Krupą wspaniale przygotowali plan naszego pobytu. Mieszkaliśmy w komfortowym akademiku, dyrektorem którego jest Józef Osmulski.

Do południa byliśmy w przedszkolu w różnych grupach wiekowych, uczestniczyliśmy w zajęciach prowadzonych przez wychowawczynie przedszkoli, niektóre prowadziliśmy samodzielnie wg nowoczesnych metod nauczania. Najbardziej interesującymi wydały się nam zabawy: tematyczna „Hałas domowy", dzięki której dzieci poznają negatywne oddziaływanie hałasu na zdrowie człowieka; „Ostrożnie" (z wykorzystaniem bajki „Czerwony Kapturek"), która uczy dzieci umiejętności zachowywania się w nowej trudnej sytuacji, lub sytuacji zagrażającej życiu i wiele innych, szczególnie zajęcia logopedyczne i plastyczne. Oprócz zajęć mogliśmy korzystać ze zbiorów literatury metodycznej oraz uczestniczyć w kursie metodycznym dla wychowawców przedszkoli. Szczególnie interesujące zajęcia prowadziły Barbara Lewandowska i Małgorzata Klimek.

Nie zważając na nasycony plan zajęć, mieliśmy okazję zwiedzić Siedlce, byliśmy w teatrze młodzieżowym, obcowaliśmy z młodzieżą polską.

Dzięki profesorowi Akademii Podlaskiej Kazimierzowi Jankowskiemu, który zainteresował się bardzo działalnością naszej młodzieżowej organizacji charytatywnej „Nadzieja", mogliśmy odwiedzić Centrum Rehabilitacyjne dla dzieci. Dyrektor centrum Jacek Kubalski zapoznał nas z pracą prowadzoną w centrum. Działalność tego ośrodka i jego kierownictwa jest przykładem służenia ludziom w pełnym tego słowa znaczeniu.

Eugenia MIRONOWICZ

KONTAKTY

IV Forum Młodzieży Polskiej

W dniach 6-8 grudnia w Białymstoku odbyło się forum młodzieżowe zorganizowane przez Podlaski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska". Podczas spotkania omawiano temat „Bezrobocie wśród młodzieży: przyczyny i sposoby zwalczania."

Do Białegostoku przyjechała młodzież z Białorusi (Grodna, Lidy, Wołkowyska) i Litwy. Przez dwa dni trwały ciekawe zajęcia. Uczestnicy zapoznali się z działalnością studenckiego Biura Karier, pojęciem wolontariatu i ze światem mody. Każdy mógł porozmawiać z wykładowcami i zadać im nurtujące młodych ludzi pytania. Celem forum było nawiązanie kontaktów i stawianie pierwszych kroków na drodze współpracy polskiej młodzieży z Polski i z zagranicy.

Piotr Olędzki, który prowadził wykład w Biurze Karier, pomógł większości z nas zrozumieć jak prawidłowo dążyć do sukcesu w pracy, jak znaleźć dobrą pracę i jak się zachowywać podczas rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą.

Anna Siemieńczuk zaproponowała inną formę aktywności bezrobotnych — wolontariat. Niestety na Białorusi nie jest bardzo popularny, chociaż już istnieją kilka takich organizacji. Ostatni wykład, który prowadził Wojciech Bokłago, moim zdaniem, był najbardziej owocny. Każdy z uczestników miał okazję porozmawiać o swoim wyglądzie, otrzymać informacje o tym, jak ma się ubierać, jakie kolory i jakie fryzury nosić.

Należy zaznaczyć wspaniałą organizację forum. Proponowano nam nie tylko wykłady, mieliśmy okazję obejrzeć "Zemstę" Andrzeja Wajdy w Kinie "Syrena" i spektakl "Lis Przechera" w Teatrze Lalek w Białymstoku.

Wszyscy byliśmy bardzo zadowoleni z wyjazdu i wyraziliśmy chęć wzięcia udziału w forum przyszłorocznym. W imieniu uczestników forum chcę podziękować pracownikom Podlaskiego Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" w Białymstoku za ciepłe przyjęcie, wspaniale zorganizowany pobyt i ciekawe wykłady na IV Forum Młodzieży Polskiej.

Wiktoria MARKIEWICZ

Bogactwo duchowe

Uroczysty koncert w Raduniu

Piękne święto kultury polskiej zorganizowali artyści-amatorzy zespołu ludowego „Zaranica" i dziecięcego zespołu pieśni i tańca „Raduńskie Słowiki".

Przed rozpoczęciem koncertu z ciekawością podziwiałem wystawę twórców ludowych. Zebrano ręczniki, pokrowce, wyroby ze słomy i in. Każda z tych rzeczy zadziwiała pięknem, oryginalnością, niepowtarzalnym doborem barw i kształtów. Szczególnie chciałbym wymienić twórców: Tadeusza Szławienię, Danutę Treciak, Hannę Szumską, Halinę Jeswił i in.

Halina Bułgak, kierownik artystyczny zespołu „Zaranica", opowiedziała: *„Nasz zespół powstał w 1984r., tytuł ludowego zdobył w 2000r., uczestniczy w nim 39 osób. W repertuarze mamy polskie, białoruskie, rosyjskie i litewskie pieśni ludowe. Chcę szczególnie podziękować Irenie Zdoniec, Walentynie Dobryszewskiej, Halinie Jeswił, Antoninie Jarszakowicz, Wacławowi Andrukonisowi, Hannie i Ferdynandowi Szumskim — wszyscy oni należą do zespołu od chwili jego powstania. Zespół nasz występował już w wielu miastach nie tylko Białorusi, ale i Polski."*



"Raduńskie Słowiki"

Bogatą biografią artystyczną może pochwalić się i zespół "Raduńskie Słowiki". Jego kierownikiem jest utalentowany pedagog Franciszka Gabis. Zespół ma już 12 lat. W repertuarze mają białoruskie i polskie pieśni oraz tańce ludowe. Niejednokrotnie występowali w Polsce, zdobyli dyplom Międzynarodowego Festiwalu Dziecięcego w Rzeszowie.

- *Tutaj uczymy się pięknie tańczyć, śpiewać polskie i białoruskie pieśni, poznawać muzykę, orientować się w rytmach współczesnych. Wszyscy jesteśmy przyjaciółmi, mamy wspaniałych kierowników, czujemy się w naszym gronie dobrze i ciekawie spędzamy czas* — mówili młodzi uczestnicy zespołu.

Uroczysty koncert rozpoczął się polską piosenką "Kraj ojczysty" w wykonaniu zespołu "Zaranica". Prowadzące koncert Nadzieja Żegzdryń i Olga Łukaszun przedstawiły wszystkim zebranym gości: Andrzeja Krętowskiego, Konsula Generalnego RP w Grodnie, Zofię Szmyd i Renisława Waltera, konsuli w Konsulacie Generalnym RP w Grodnie, Tadeusza Kruczkowskiego, prezesa Związku Polaków na Białorusi, Mieczysława Ulaszkę, zastępcę przewodniczącego Rejonowego Komitetu Wykonawczego w Werenowie, Stanisława Żuka, przewodniczącego Rady Miejskiej w Raduniu, Walentynę Margilewicza, dyrektora Centrum Metodycznego w Raduniu. W słowie powitalnym Konsul Generalny RP w Grodnie i prezes ZPB dziękowali władzom miejscowym i artystom za zachowanie kultury polskiej i języka, życzyli dalszych sukcesów w pracy.

- *Tak historycznie złożyło się, że na naszych terenach mieszka ponad 80 proc. Polaków. Staramy się zachowywać dziedzictwo narodowe wszystkich narodowości. Należy zrobić to jak najlepiej* — mówił Mieczysław Ulaszka.

Każdy występ "Zaranicy" i "Raduńskich Słowików" przybliżał widzom bogactwo i piękno kultury polskiej. Wszyscy wystąpili znakomicie, przygotowali dla widzów prawdziwe święto polskiej kultury utkane z piosenek, tańców, żywej muzyki, recytacji, wspaniałych kostiumów scenicznych i oczywiście wystawy twórców ludowych.

Serdecznie wszystkim dziękuję! Nie sposób wymienić wszystkich i o każdym opowiedzieć. Ale jestem pewny, że Raduń zostanie centrum kultury polskiej w naszym rejonie, ponieważ mieszkają tu utalentowani ludzie, którzy będą mogli połączyć wszystkich mieszkańców rejonu w ruchu odrodzenia polskości. Będzie to sprzyjało wzbogaceniu duchowemu, jak również polepszeniu pozycji politycznej i gospodarczej mieszkańców naszego rejonu.

Wincenty JAKOWICZ

TEATR

Nowy sezon w Rubieżewiczach

Niedawno Teatr Młodego Aktora (TMA) w Rubieżewiczach obchodził swój mały jubileusz — 10 lat temu nauczycielka miejscowej szkoły Nelli Grigoriewa wyprowadziła swoich wychowanków na scenę i przedstawiła mieszkańcom wsi artystyczne zdolności ich dzieci. A potem lata leciały jak obrazki w kalejdoskopie: przedstawienia, nowi aktorzy i laury na licznych festiwalach i konkursach na Białorusi i w Polsce.

Zazwyczaj teatr na otwarcie nowego sezonu wprowadza zmiany do repertuaru, odnawia skład aktorski. W Rubieżewiczach było podobnie. „Starsi" aktorzy już wyjechali z rodzimej wsi na studia, ale nadal interesują się sprawami teatrzyku, przysyłają nowe teksty, nagrania muzyczne, telefonują z Mińska, Warszawy, Opola, Krakowa, Lublina. W tym dniu młodzi aktorzy przedstawili widzom nowe przedstawienie.

W niewielkiej szkolnej salce, wypełnionej dosłownie po brzegi, zebrali się mieszkańcy wsi — rodzice i dziadkowie tych, których zauroczyła wielka zabawa w teatr. W elementach dekoracji sceny dominowały motywy jesieni, na ścianie obraz przedstawiający urok tej pory roku. Melodyjna muzyka wprowadzała spokojny nastrój. Nelli Grigoriewa rozpoczęła przedstawienie:

- *Listopad to piękny i smutny miesiąc: krótkie dni, długie noce, nisko wiszące chmury, częste deszcze. Jednak miesiąc ten tętni świętami w kalendarzu polskim... W pierwszych dniach listopada odwiedzamy groby zmarłych, zapalamy znicze — symbole pamięci, składamy kwiaty — symbole miłości. Czas modlitwy, zadumy i ciszy...*

11 listopada — dzień odzyskania przez Polskę niepodległości po 123 latach niewoli — narodowe święto Polski. Ile krwi przelano na ołtarzu wolności...

W ostatnim dniu miesiąca Andrzejki — ulubione święto młodych... Chcielibyśmy uczcić te daty przedstawiając państwu sztukę pt. "Polski listopad".

Znałem ten wiejski teatrzyk, wysoki kunszt aktorów, świetne spektakle, ale dziś do głosu doszli młodzi, potocznie mówiąc — zmiana warty. Co pokażą, czy zdołają utrzymać wysoką poprzeczkę, autorytet zdobyty wytężoną pracą całego zespołu?

Widowisko trwało ponad godzinę, przeplatały się sceniczne obrazki, tańce, recytacja, górował oczywiście Mickiewicz, bo klasycy literatury są tu szczególnie szanowani. Poznałem niektóre twarze. Julia Jankowska, wydaje się jeszcze wczoraj cichy nieśmiały Kopciuszek (rola oczywiście), a dziś już Panna Jesień, stara się wyczuć z każdej postaci, w którą się wciela, głębszy sens, improwizację, chce wyrazić swą indywidualność. A nowicjusze bardzo starali się dorównać kolegom, którzy są już obeznani ze sceną.

Zmiana pokoleń jest nie łatwą sprawą i nie tylko w przypadku Melpomeny. Musi upłynąć pewien czas, zniknąć trema, pojawić się wyczucie sceny, zrodzić się coś nieuchwytnego, co zbliża aktora do sztuki. Nelli Grigoriewa, założycielka i dusza TMA, dobrze to rozumie, ma cierpliwość i takt, doświadczenie i talent, a jeszcze wielkie pragnienie doskonalenia swego teatru.

Gorącymi oklaskami nagrodzili widzowie nowe przedstawienie, na sali panowała atmosfera niezwykłego uniesienia, bo każde widowisko teatralne jest w Rubieżewiczach oczekiwane i rzetelnie przygotowywane. Za długo do przedstawienia cała wieś przeżywała, jak będzie wyglądał Groch, Pomidor, Kapusta, głowili się jak uszyć stroje, było to omawiane przez całą rodzinę. Szczególny stosunek do swego teatrzyku ma grono pedagogiczne, dyrektor szkoły i władze miejscowe. Pomyślałem sobie, że to wszystko można objąć pojęciem — patriotyzm lokalny.

Dziękując wszystkim za ogromne wsparcie, dobrą ocenę premiery, serdeczne życzenia i kwiaty, Nelli Grigoriewa mówiła też o naszym odrodzeniu narodowym. Nie zawsze jest to "zielona ulica", droga bez wybojów, ale tu, w Rubieżewiczach współpraca Oddziału ZPB z władzą układa się normalnie, tu od wieków przestrzegana jest dobra tradycja, która głosi, że serdeczne więzi możliwe są tylko wtedy, gdy szanuje się kulturę i obyczaje sąsiada; polski szkolny teatrzyk jedynoczy mieszkańców wsi lepiej od krasomówczych sloganów.

Andrzej Buczak, radca Ambasady RP w Mińsku, był mile zaskoczony tym, że tu, w małej wsi, z dala od ramp wielkiego miasta jest tak wspaniały teatr, który promieniuje wspaniałymi pomysłami. Od serca życzył zespołowi dalszych sukcesów na wszystkich scenach — małych i dużych.

Konstanty Tarasewicz, prezes Rady Naczelnej ZPB, zastanawia się, czy kolejne warsztaty dla kierowników zespołów artystycznych nie przeprowadzić w Rubieżewiczach, bo dużo pożytku byłoby od poznania tej niezwykłej sceny.

Chyba jeszcze długo będą omawiać swą premierę młodzi zapaleńcy, a kierownik rozmyślać nad tym, co się udało, a co nie, co trzeba zrobić by bardziej zgrać zespół, jak wykrystalizować repertuar, wzbogacić go tematycznie i artystycznie. Są to stałe kłopoty — los ludzi niespokojnych.

Ryszard JASIŃSKI

Wyrazy głębokiego żalu i smutku z powodu śmierci



śp. Feliminy BORKOWSKIEJ
śp. Genowefy JAGIEŁOWICZ

składa Zarząd Oddziału ZPB w Karasinie

WITEBSK

Sztuka bez granic

5 grudnia w Domu Polskim im. Jana Pawła II w Witebsku wręczono nagrody dyplomantom IV Międzynarodowego Konkursu Plastycznego "Dziecko i Pies". Konkurs zorganizowany został przez Zarząd Główny Związku Kynologicznego pod patronatem prezydenta Częstochowy. Nadesłano 19500 prac z 40 państw świata. Na wystawę pozakonkursową zakwalifikowało się 711 prac, wydano 119 wyróżnień, 40 nagrodzono dyplomami, 15 medalami. Dwa medale przyjechały do Witebska, jeden z nich odebrała Wiktoria Zacharowa-Zaliwska (16 lat), pracę graficzną której zamieszczono na okładce katalogu wystawy, wszystkie dyplomy konkursu zostały wykonane również na podstawie jej pracy; drugi — Antoni Lebiediew (11 lat), pracę którego umieszczono w katalogu. Medal i dyplom dostała Wiesta Babydowa (10 lat). Dyplomy i katalogi wystawy dostały jeszcze 7 osób: Ola Kalina (9 lat), Dima Fiodorow (10 lat), Natasza Kononowicz (10 lat), Nikita Apienka (11 lat), Marina Wodonowska (11 lat), Ola Garbukowa (13 lat), Helena Mołczan (14 lat).

Nagrody wręczyła dyrektor Domu Polskiego w Witebsku Alicja Gałustowa w obecności artystów plastyków, na tle wystawy „Wschód-Zachód — 2002".

Ogłoszono już następny konkurs i dzieci z wielką chęcią i optymizmem tworzą nowe prace.

Edward GAŁUSTOW

AKCJA

Szanowne Druhny i Druhowie! Szanowni Państwo!

Co roku harcerze z Polski przekazują Betlejemskie Światło Pokoju harcerzom z Białorusi. Patrole harcerskie z Białorusi, Rosji i patrole skautowe starają się „żywe światełko pokoju" dostarczyć do swoich parafii, płomieniem miłości Chrystusa ogrzać potrzebującą duszę.

Ogłoszenie:

1. Przekazywanie Betlejemskiego Światła Pokoju odbędzie się **21 grudnia o godz. 11.00 w kościele farnym w Grodnie.**
2. Wszystkich harcerzy i zuchów prosimy o zebranie się **21 grudnia o godz. 10.40 przy kościele farnym w Grodnie.**
3. Koszty podróży zostaną zwrócone.

Wszelką informację można uzyskać pod numerem telefonu 8-01512-31-6-52.

Zwracam się do wszystkich prezesów miejscowych oddziałów ZPB o czynny udział w tej bardzo ważnej dla każdego chrześcijanina akcji, o pomoc w zorganizowaniu wspólnie z harcerzami tak ważnego przedsięwzięcia

Czuwaj!

Przewodniczący RSZ „Harcerstwo"
phm. Antoni CHOMCZUKOW

FOTO w Głosie



Przez dwa dni w siedzibie ZPB w Grodnie odbywały się warsztaty teatralne zorganizowane przez Dział Oświaty ZPB i Instytut Polski w Mińsku. Ponad dwadzieścia nauczycieli z całej Białorusi mieli możliwość udziału w interesującym spotkaniu, które poprowadził Andrzej Żarnecki, profesor Akademii Teatralnej w Łodzi.

Inf. wł.

Szkoła Społeczna przy Domu Polskim w Lidzie
zaprasza na literackie spotkanie pn. **„Poezja Polska"**, które odbędzie się **15 grudnia o godz. 15.00**
Zapraszamy!

Poniedziałek

16 grudnia

1 БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „Петербургские тайны". Сериал (Россия).
10.05 Колесо телеобозрения.
10.20 Існасць. Духовная программа.
10.45 Планета АРТ.
11.10 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
12.00 Новости.
12.20 „Славянский базар в Витебске-2002". Театр хореографии и цирка „Ризома".
13.05 Телебарометр. Прогноз погоды.
13.20 Военная киноповесть режисера В.Турова „Через кладбище" („Беларусьфильм").
14.45 Док.сериал „Сокровенные люди" (Россия).
15.00 Новости.
15.25 „Легенда о затерянном городе". Сериал для детей (Канада).
15.50 „Созвездие надежд". Национальный телевизионный конкурс юных талантов.
16.20 Мультиклуб.
17.00. Программа передач. (Гродно)
17.05. „Лесничевка Котофея"
17.30. „Поздравляем Вас!". (Гродно)
18.00 Новости.
18.20 Р.Хауэр и Т.Томерсон в боевике „Взрыв" (США).
20.05 Главный вопрос.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45. Новости Гродно 21.55.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Фантастический сериал „Первая волна" (Канада-США).
00.20 Бокс. Открытый Кубок Беларуси памяти В.Когана.

ОНТ

15.15 ОНТ представляет. „Контуры".
16.00 Приключенческий фильм „Затерянный мир".
17.30 „Зоя Космодемьянская. Без вымыслов".
18.00 ОНТ представляет: „Наши новости".
18.10 Жди меня.
19.05 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.05 „Кто хочет стать миллионером?" с Максимом Галкиным.
22.05 Лось уходит... Комедия „Особенности национальной охоты".
23.55 ОНТ представляет: „Наши новости".
00.05 „Фабрика звезд".
00.35 „Другое время". Программа Михаила Леонтьева до 01.15.

РТР

07.45 Федор Бондарчук, Сергей Векслер, Николай Чиндяйкин, Михаил Жигалов и Алена Хмельницкая в сериале Тиграна Кеосаяна „Мужская работа-2".
08.45 Анатолий Лобоцкий, Мария Шукшина, Борис Щербаков и Ольга Кабо в телесериале Всеволода Шиловского „Люди и тени".
09.45 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 Антонина Венедиктова, Лидия Вележева, Ирина Томская и Николай Добрынин в сериале „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.40 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Русская серия. Премьера. Федор Бондарчук, Сергей Векслер, Николай Чиндяйкин, Михаил Жигалов и Алена Хмельницкая в сериале Тиграна Кеосаяна „Мужская работа-2".
20.55 Премьера. Евгений Дятлов, Юлия Джербинова и Борис Соколов в телесериале „Морской узел".
22.00 Ток-шоу „Вести +".
22.30 Вести. Дежурная часть.
22.45 Ко Дню ракетных войск стратегического назначения. Премьера. „Оружие России. Соло для „Сатаны". Документальный фильм.

Культура

17.30 Новости культуры.
17.45 Власть факта.
18.15 Документальный сериал „Век кавалергардов". Фильм 2-й. „Последний ужин".
18.40 Сценограмма.
19.05. Показывает Гродно.
19.10. Новости.
19.20. Подробности.
19.30. „День за днем".
19.50 Детский экран.
20.05. „Поздравляем Вас!"
20.15. Дамская комната. Сериал.
21.25. Время спорта
21.45. Новости.
21.55. Программа передач.
22.00. „Криминальное чтиво". Триллер
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 Сегодня утром.
09.20 Документальная драма „Преступление и наказание".
10.00 Сегодня.
10.05 Петр Тодоровский в программе Павла Лобкова „Растительная жизнь".
10.35 Вы будете смеяться!
11.00 Сегодня.
14.35 „Не хочу носить меха!" Ток-шоу „Принцип домино".
15.00 Сегодня.
16.00, 17.00 Сегодня.
16.05 „Кукла". Детектив.
17.15 „Внимание: розыск!" „Роковая покупка".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.40 Остросюжетный сериал „Гражданин начальник". 9-я серия.
19.45 Детектив „Кукла". 5-я серия.
21.00 „Сегодня вечером" с Кириллом Поздняковым.
21.35 Выбери меня в сериале „Третий лишний".
22.15 „Гражданин начальник". Остросюжетный сериал.

TVP 1

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Trzy niedźwiadki
10:15 Budzik
10:40 Rycerz Piotruś herbu Trzy Jabłka
11:10 Nowa Ziemia; serial
12:00 Gotowanie na ekranie
12:15 ZUS radzi; magazyn
12:25 The lost secret
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Kontrasty
13:30 Rolnictwo na świecie
13:45 Plebania; serial
14:15 Zwierzęta świata
14:45 Telezakupy
15:00 Miliard w rozumie
15:25 Książki na jesień
15:35 Zagadka Srebrnej Góry
16:00 Wiadomości
16:10 Bez etatu
16:40 Rewizja nadzwyczajna
17:05 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; telenowela
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Klan; telenowela
19:10 Magazyn olimpijski
19:40 Wrzuć Jedynkę
19:50 5 minut o Unii Europejskiej
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:20 Lovisa; film dok
22:15 Sensacje XX wieku
23:15 Era gwiazd
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 Profit
00:25 Dobre książki
00:55 Tako rzecze Lem...; „O literaturze"
01:05 Nowy kontrakt wyobraźni
01:25 Trochę kultury

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:35 Dwójka Dzieciom
09:00 Na dobre i na złe; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:25 Podróże kulinarne
11:55 Święta wojna; serial
12:20 National Geographic proponuje
12:50 Sławny Jett Jackson; serial
13:15 Dowódcy AK
13:40 Adwent
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Marian i Hela
16:00 Krzyżówka 13-latków
16:25 Sławny Jett Jackson; serial
17:00 Panorama
17:21 Pogoda
17:25 Złotopolscy; telenowela
17:50 Na dobre i na złe; serial
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Pogoda
20:05 Va banque
20:35 W cieniu Kremla
21:00 Śpiewające Fortepiany
21:55 Kochaj mnie
22:25 997-magazyn kryminalny
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:27 Pogoda
23:35 Psy 2. Ostatnia krew; dramat sensacyjny
01:20 Inne spojrzenie-Filmówka
01:45 Kraj dla twardzieli; film obyczajowy

Polonia

16:00 Wiadomości
16:15 Alma Mater Wratislaviensis
16:30 Laboratorium; magazyn
16:50 Dzieje jednego wynalazku
17:00 Klan; telenowela
17:30 Z kapitańskiego salonu
17:45 Ojczyzna-polszczyzna
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:45 Południk 19-ty
19:10 Przygody Skippy
19:40 Rozmowy na czasie
20:10 Zgadnij odpowiedz
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:05 Pogoda
21:15 Klan; telenowela
21:40 Sportowy tydzień
22:15 Królowa Bona; serial
23:10 Reportaż
23:30 Sprawa dla reportera
00:00 Ludzie – Orkiestra
00:30 Kochaj mnie
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Profit
01:20 Pogranicze w ogniu; serial
02:20 Dixie
02:30 Wiadomości
02:57 Sport
03:02 Pogoda
03:10 Klan; telenowela
03:40 Sportowy tydzień
04:10 Królowa Bona; serial
05:05 Reportaż
05:20 Sprawa dla reportera
05:50 Ludzie – Orkiestra
06:20 Kochaj mnie
06:45 Ojczyzna-polszczyzna

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Jednorożec Kleo
08:30 Normalny Norman
08:55 Bar 2
09:20 Luzik Guzik - serial
10:10 Bar
10:45 Gang panny Glenn - serial
11:40 Awantura o kasę
12:35 Różowa pantera
12:50 Kachorra to ja - serial
13:45 Luz Maria - serial
14:40 Twój lekarz
15:10 4 x 4
15:40 Normalny Norman
16:10 Świat według Kiepskich - serial
16:45 Informacje
17:00 Pogoda
17:10 Różowa pantera
17:25 Kachorra to ja – serial
18:20 Idol
19:15 Bar 2
19:45 Informacje
20:10 Prognoza pogody
20:15 Awantura o kasę
21:05 Bar 2
21:50 Samo życie - serial
22:15 Liberator - film fab.
00:15 INFORMACJE
00:30 Sport
00:35 Pogoda
00:40 Graffiti
00:55 Fundacja Polsat
01:05 Bumerang
01:35 BAR II
02:30 Muzyka na dobranoc

Białystok

07:30 Odkrywcy niewiarygodnych tajemnic - serial
07:55 Bajki Hektora
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektyw
09:00 Wierzę, wątpię, szukam
09:30 Kurier
09:40 Prognoza pogody
09:45 Gość dnia
10:00 Serial dokumentalny
10:30 Kurier
10:40 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze - serial
11:30 Kurier
11:40 Prognoza pogody
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:40 Prognoza pogody
12:45 Polska agencja satyryczna
13:30 Kurier
13:35 Film dokumentalny
14:30 Kurier
14:50 Agrobiznes
15:00 Od niedzieli do niedzieli
15:30 Kurier
15:40 Prognoza pogody
15:45 Magazyn przyrodniczy
16:00 Karino - serial
16:30 Kurier
16:40 Prognoza pogody
16:45 Obiektyw
16:50 Gość dnia
17:00 Pod Twoją obronę
17:30 Kurier
17:40 Prognoza pogody
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Małe ojczyzny
18:30 Kurier
18:45 Prognoza pogody
18:50 Sami o sobie
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:30 Kurier
19:35 Regiony kultury
19:45 Przedmiot i my
19:55 Diagnoza
20:15 Gość dnia
20:30 Kurier sportowy
20:40 Pogoda
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:45 Prognoza pogody
21:50 Echa dnia
22:15 Telemagazyn
22:30 Kurier gospodarczy
22:40 Pogoda
22:45 Obiektyw
23:00 Reportaż
23:15 Patrol Trójki
23:30 Kurier
23:45 Sport
23:55 Studio pogoda
00:00 Kino nocne

Wtorek

17 grudnia

1 БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „Петербургские тайны". Сериал (Россия).
10.05 „Путешествие вокруг света". Док.сериал (США).
10.35 К Дню белорусского кино. „Слушайте и смотрите Беларусьфильм". Видеофильм.
10.45 Путешествие дилетанта. „Свержень. Старый и Новый".
11.00 Соло для дебютанта. Тимур Щербаков (фортепиано).
11.10 „Магия любви". Сериал
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.15 Драма режиссера В.Турова „Воскресная ночь" („Беларусьфильм").
15.00 Новости.
15.25 „Легенда о затерянном городе". Сериал для детей
15.50 „Все на орбиту!" Познавательный сериал (Международный Французский Канал).
16.00 Пять чудес.
16.10 5 х 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
16.55 Клип-обойма.
17.00. Программа передач. (Гродно)
17.05. „Горец". Мультсериал.
17.25. „Поздравляем вас!" (Гродно)
18.00 Новости.
18.20 Романтическая мелодрама режиссера А.Ефремова „Поводырь" („Беларусьфильм").
20.05 Ток-шоу „Стадион".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45. Новости 21. 55.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Ночной эфир.
00.35 К.Линч в криминальной драме „Столпы общества" (США).

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 Не прячьте ваши денежки в криминальной комедии „Ни больше, ни меньше". 1-я серия.
10.55 „Фабрика звезд".
11.25 Дисней-клуб. „Переменка" до 11.50.
16.30 Многосерийный фильм „Огнем и мечом". 1-я серия.
17.30 „Кумиры". Клара Румянова.
18.00 ОНТ представляет: „Наши новости".
18.10 „Большая стирка" с Андреем Малаховым.
19.05 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.05 „Последний герой-2". „Исполнение желаний".
22.15 Суши весла... Комедия „Особенности национальной рыбалки".
00.00 ОНТ представляет: „Наши новости".
00.10 „Фабрика звезд" до 00.40.

РТР

07.45 Федор Бондарчук, Сергей Векслер, Николай Чиндяйкин, Михаил Жигалов и Алена Хмельницкая в сериале Тиграна Кеосаяна „Мужская работа-2".
08.45 Евгений Дятлов, Юлия Джербинова и Борис Соколов в телесериале „Морской узел".
09.45 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 Антонина Венедиктова, Лидия Вележева, Ирина Томская и Николай Добрынин в сериале „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.40 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Русская серия. Премьера. Федор Бондарчук, Сергей Векслер, Николай Чиндяйкин, Михаил Жигалов и Алена Хмельницкая в сериале Тиграна Кеосаяна „Мужская работа-2".
20.55 Премьера. Евгений Дятлов, Юлия Джербинова и Борис Соколов в телесериале „Морской узел".
22.00 Ток-шоу „Вести +".
22.30 Вести. Дежурная часть.
22.45 Последний сеанс. Премьера. Кьюба Гудинг-мл. в остросюжетном фильме „Каскадер" (США)

Культура

15.10 „Мегрэ и отель „Мажестик". Телесериал (Великобритания, 1991). Режиссер Н.Рентон.
16.00 „Третьяковка - дар бесценный!" „Дом передвижников".
16.30 „Хочу попасть на карнавал", „Провинциалки". Документальные фильмы.
17.30 Новости культуры.
17.45 „Дворцовые тайны". „Скучающая герцогиня".
18.10 „Помогите Телеку". Вечерняя история для самых маленьких.
18.20 Документальный сериал „Век кавалергардов". Фильм 3-й. „Кровь и слава Аустерлица".
18.45 „Партитуры не горят". Авторская программа А.Варгафтика.
19.30. Показывает Гродно.
19.35. Новости.
19.45. „День за днем".
20.05. Детский экран.
20.20. „Поздравляем вас!"
20.30. Здорово живем.
20.50. Нас объединяет Беларусь
21.15. Баскетбол.
21.45. Новости.
21.55. Программа передач.
22.00. „Варавва". Художественный фильм
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 Сегодня утром.
09.20 „Национальная безопасность: золотой кредит Колымы". Расследование НТВ.
10.00 Сегодня.
10.05 „Кулинарный поединок": Индия - Япония.
11.00 Сегодня.
14.40 „Как попасть в телевизор". Ток-шоу „Принцип домино".
15.00 Сегодня.
16.00, 17.00 Сегодня.
16.05 „Кукла". Детектив.
17.20 Документальная драма „Преступление и наказание".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.40 Остросюжетный сериал „Гражданин начальник". 10-я серия.
19.45 Детектив „Кукла". 6-я серия.
21.00 „Сегодня вечером" с Кириллом Поздняковым.
21.35 Выбери меня в сериале „Третий лишний".
22.15 „Гражданин начальник". Остросюжетный сериал.

TVP 1

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Biblioteka rodzinna
10:30 Jedyneczka
11:00 Bajeczki Jedyneczki
11:25 Cztery łapy; film fab.
12:10 Na haczyku
12:25 Szansa na życie
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 W drodze do Unii
13:45 Klan; telenowela
14:15 Tajemnice medycyny
14:40 Telezakupy
15:00 Złączeni Europą
15:20 Dzieje jednego wynalazku
15:30 Światowe dziedzictwo kultury
16:00 Wiadomości
16:10 reportaż
16:35 Otwarte drzwi
17:00 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Klan; telenowela
19:10 Forum
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:20 Porwanie w raju; film sensac.
22:55 Dziwny jest ten świat
23:30 Plus minus
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 W sidłach strachu; thriller

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Lada dzień; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:20 Ryzykanci
12:05 Znaki czasu
12:30 Zielona karta; telenowela
12:55 Sławny Jett Jackson; serial
13:20 Smak Europy
13:30 30 ton!
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Na całe życie
16:00 Zrozumieć świat
16:25 Sławny Jett Jackson; serial
17:00 Panorama
17:25 Złotopolscy; telenowela
17:50 Szansa na sukces
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 Pogoda
20:05 Jeden z dziesięciu
20:35 Ogród sztuk
21:00 M jak miłość; serial
21:55 Magazyn Ekspresu Reporterów
22:45 Chłop Europie nie przepuści
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:27 Pogoda
23:35 Chaplin; film biograficzny
02:05 Wieczór artystyczny
02:30 Gorbaczow w Szwajcarii

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:30 Klan; telenowela
10:00 Sieradowicki Park Krajobrazowy
10:20 Mój Toruń
10:30 Przeboje na orkiestrę
10:45 Mądrej głowie „Jak z prawy?"
11:25 reportaż
11:50 Budzik
12:15 Trzy szalone zera; serial
12:40 Takie kino na bis
13:00 Wiadomości
13:15 Sportowy tydzień
13:45 Tercja Pikardyjska
14:15 Plebania; serial
14:40 Miasto utkane z czasu
15:35 Pamiętaj o mnie...
16:00 Wiadomości
16:15 Sieradowicki Park Krajobrazowy
16:35 Mój Toruń
16:45 My o Polsce nie zapominamy
17:00 Klan; telenowela
17:30 Raj
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:45 Budzik
19:10 Trzy szalone zera; serial
19:40 Obserwator wojskowy
20:00 Wieści polonijne
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:05 Pogoda
21:15 Klan; telenowela
21:40 Polonijny Magazyn Gospodarczy
22:15 Plebania; serial
22:40 Miasto utkane z czasu
23:40 997-magazyn kryminalny
00:15 Ze sztuką na ty
00:40 Przeboje na orkiestrę
01:00 Monitor Wiadomości
01:20 Forum
02:10 Zgadnij odpowiedz
02:15 Eliasz i Pistułka
02:30 Wiadomości
02:57 Sport
03:02 Pogoda
03:10 Klan; telenowela
03:30 Wieści polonijne
03:45 My o Polsce nie zapominamy
04:00 Plebania; serial
04:25 Polonijny Magazyn Gospodarczy
04:55 Miasto utkane z czasu
05:55 997-magazyn kryminalny
06:30 Ze sztuką na ty

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Psotny Bill
08:30 Normalny Norman
08:55 Bar 2
09:20 Strażnik Teksasu - serial
10:10 Bar 2
10:45 Ally McBeal - serial
11:40 Teleturniej
12:35 Różowa pantera
12:50 Kachorra to ja - serial
13:45 Luz Maria - serial
14:45 Bar 2
15:40 Pokemon
16:15 Rodzina zastepcza - serial
16:45 Informacje
17:00 Pogoda
17:10 Różowa pantera
17:25 Kachorra to ja - serial
18:20 Idol extra
19:15 Bar 2
19:45 Informacje
19:55 Sport
20:10 Prognoza pogody
20:15 Rosyjska ruletka
21:10 Bar.
21:50 Samo życie – serial
22:15 Ucieczka w noc – film fab.
00:25 Zakamarki pamięci - dramat
02:05 Video Szok
03:25 Muzyka na bis

Białystok

07:30 Anatol
08:00 Bajki Hektora
08:20 Lisa i Paul
08:30 Kurier
08:45 Obiektyw
09:00 Małe ojczyzny
09:30 Kurier
09:40 Prognoza pogody
09:45 Gość dnia
10:00 Serial dok
10:30 Kurier
10:35 Prognoza pogody
10:40 J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze – serial
11:30 Kurier
11:40 Prognoza pogody
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:40 Prognoza pogody
12:45 Zaproszeni
13:05 Telemagazyn
13:30 Kurier
13:35 Film dokumentalny
14:30 Kurier
14:50 Agrobiznes
15:00 Świat
15:30 Kurier
15:40 Prognoza pogody
15:45 Magazyn przyrodniczy
16:00 Karino - serial
16:30 Kurier
16:40 Prognoza pogody
16:45 Obiektyw
16:50 Gość dnia
17:00 Pod Twoją obronę
17:30 Kurier
17:40 Prognoza pogody
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Małe ojczyzny
18:30 Kurier
18:45 Prognoza pogody
18:50 Sami o sobie
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:30 Kurier
19:35 Regiony kultury
19:45 Przedmiot i my
19:55 Diagnoza
20:15 Gość dnia
20:30 Kurier sportowy
20:40 Pogoda
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:45 Prognoza pogody
21:50 Echa dnia
22:15 Telemagazyn
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektyw
23:00 Reportaż
23:15 Patrol Trójki
23:30 Kurier
23:45 Sport
23:55 Studio pogoda
00:00 Film dok.
01:00 Kino nocne

Środa

18 grudnia

1 БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „Петербургские тайны". Сериал (Россия).
10.05 „Путешествие вокруг света". Док.сериал (США).
10.20 „Пой, душа!" Прощание с осенью и встреча зимы в Молодеченском районе.
10.45 Здоровье. Тележурнал.
11.10 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.15 Киноповесть режиссера В.Турова „Точка отсчета" („Беларусьфильм").
15.00 Новости.
15.25 „Легенда о затерянном городе". Сериал для детей (Канада).
15.50 „Все на орбиту!" Познавательный сериал (Международный Французский Канал).
16.00 Пять чудес.
16.10 5 х 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
16.55 Клип-обойма.
17.00. Программа передач. (Гродно)
17.05. „Горец". Мультсериал.
17.25. „Поздравляем вас!" (Гродно)
18.00 Новости.
18.20 „Москва-Минск".
18.35 А.Маргрет в мелодраме режиссера Л.Гранта „Голос сердца" (США).
20.15 „Тайна Золотого Дракона". Видеофильм АТН.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45. Новости Гродно. 21. 55.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Ночной эфир.
01.05 Гангстерская камедия режиссера М.Диннера „Каманда" (США).

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 Криминальная комедия „Ни больше, ни меньше". 2-я серия.
10.55 Жди меня (с сурдопереводом).
11.45 „Фабрика звезд".
12.15 Дисней-клуб. „Ллойд в космосе" до 12.40.
* * *
16.30 Многосерийный фильм „Огнем и мечом". 2-я серия.
17.30 „Шутка за шуткой". Юмористическая программа.
18.00 ОНТ представляет: „Наши новости".
18.10 „Большая стирка" с Андреем Малаховым.
19.05 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.05 „Последний герой-2". „Ночь любви".
22.15 Комедия „Особенности национальной охоты в зимний период".
23.50 ОНТ представляет: „Наши новости".
00.00 „Фабрика звезд" до 00.30.

РТР

07.45 Федор Бондарчук, Сергей Векслер, Николай Чиндяйкин, Михаил Жигалов и Алена Хмельницкая в сериале Тиграна Кеосаяна „Мужская работа-2".
08.45 Евгений Дятлов, Юлия Джербинова и Борис Соколов в телесериале „Морской узел".
09.45 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 Антонина Венедиктова, Лидия Вележева, Ирина Томская и Николай Добрынин в сериале „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.40 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Русская серия. Премьера. Федор Бондарчук, Сергей Векслер, Николай Чиндяйкин, Михаил Жигалов и Алена Хмельницкая в сериале Тиграна Кеосаяна „Мужская работа-2".
20.55 Премьера. Евгений Дятлов, Юлия Джербинова и Борис Соколов в телесериале „Морской узел".
22.00 Ток-шоу „Вести +".
22.30 Вести. Дежурная часть.
22.45 Последний сеанс. Георгий Юматов, Александр Фатюшин и Светлана Рябова в остросюжетном фильме „Заряженные смертью".

Культура

15.10 „Мегрэ на родной земле". Телесериал (Великобритания, 1991). Режиссер Д.С.Джонс.

16.05 „Арт-панорама". Ведущий Б.Жутовский.
16.30 „Всегда под Новый год", „Роман XXI века с послесловием". Документальные фильмы.
17.30 Новости культуры.
17.45 „Отечество и судьбы". Оленины.
18.10 „Помогите Телеку". Вечерняя история для самых маленьких.
18.20 Документальный сериал „Век кавалергардов". Фильм 4-й. „Единственный роман императрицы".
18.45 „Собрание исполнений". Поет Ольга Гурякова.
19.30. Показывает Гродно.
19.35. Новости.
19.45. „День за днем".
20.05. Детский экран.
20.20. „Поздравляем вас!"
20.30. Вдохновение.
21.15. Провинциальные истории.
21.45. Новости.
21.55. Программа передач.
22.00. „Золотая чаша". Драма.
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

14.35 „Зависть". Ток-шоу „Принцип домино".
15.00 Сегодня.
16.00, 17.00 Сегодня.
16.05 „Кукла". Детектив.
17.20 Чистосердечное признание.
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.40 Остросюжетный сериал „Гражданин начальник". 11-я серия.
19.45 Детектив „Кукла". 7-я серия.
21.00 „Сегодня вечером" с Кириллом Поздняковым.
21.35 Выбери меня в сериале „Третий лишний".
22.15 „Гражданин начальник". Остросюжетный сериал.

TVP 1

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Rycerz Piotruś herbu Trzy Jabłka
10:10 Jedyneczka
10:35 Bajeczki Jedyneczki
10:55 Frasier; serial
11:20 Twarda gra; serial
12:05 Kiosk przy Wspólnej
12:15 Zdrowo i odlotowo
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Kontrasty
13:25 Samo życie
13:45 Klan; telenowela
14:15 Dwie Marie
14:45 Telezakupy
15:00 Plus minus
15:30 Włącz się
16:00 Wiadomości
16:10 reportaż
16:35 Bezpieczna Jedynka
17:05 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; telenowela
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Klan; telenowela
19:10 Siódma pieczęć
19:50 Książki na jesień
19:55 5 minut o Unii Europejskiej
20:05 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:20 Skradziony cud; dramat
22:55 Kronika kryminalna Jedynki
23:25 Oblicza mediów
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 Profit
00:25 Czas na...kontrowersyjny dokument
01:15 Plebania; serial

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Lada dzień; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:25 Chłop Europie nie przepuści
11:35 Magazyn Ekspresu Reporterów
12:20 National Geographic proponuje
12:50 Sławny Jett Jackson; serial
13:10 Zielona granica; film dok
13:35 Kochaj mnie
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Benefis Jacka Cygana
16:00 Nie tylko dla komandosów
16:25 Sławny Jett Jackson; serial
17:00 Panorama
17:21 Pogoda
17:25 Gruby; serial
17:55 Ryzykanci
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 Pogoda
20:05 Jeden z dziesięciu
20:35 Camerata
21:00 M jak miłość; serial
21:55 Studio sport
00:35 Panorama
00:50 Sport-telegram
00:57 Pogoda
01:05 Kamienny chłód śmierci; thriller
02:40 Jak upolować mężczyznę; serial

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:30 Klan; telenowela
10:00 Zabawy językiem polskim
10:25 Klub pana Rysia
10:45 Ojczyzna-polszczyzna
11:00 Wieczór z Jagielskim
11:50 Ale cyrk
12:15 Mordziaki
12:40 U wód...
13:00 Wiadomości
13:15 Polonijny Magazyn Gospodarczy
13:45 Polsk na World Travel Market
14:00 Wieści polonijne
14:15 Kurs na lewo; film obyczajowy
15:25 Shakin' Dudi po latach
16:00 Wiadomości
16:15 Zabawy językiem polskim
16:40 Klub pana Rysia
17:00 Klan; telenowela
17:30 Rewizja nadzwyczajna
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Ale cyrk
19:05 Mordziaki
19:30 Magazyn olimpijski
20:00 My o Polsce nie zapominamy
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:05 Pogoda
21:15 Klan; telenowela
21:40 Polska karta
22:15 Kurs na lewo; film obyczajowy
23:25 Shakin' Dudi po latach
00:00 Dalaj-Lama
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Profit
01:20 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
01:50 reportaż
02:15 Dziewczynka z orzeszka
02:30 Wiadomości
02:57 Sport
03:02 Pogoda
03:10 Klan; telenowela
03:40 Polska karta
04:10 Kurs na lewo; film obyczajowy
05:15 Ameryka-mój drugi dom
05:40 Pamiętaj o mnie
06:05 Dalaj-Lama

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Serial animowany
08:30 Pokemony
08:55 Bar 2
09:20 Roswell - serial
10:10 Bar 2
10:45 Samo życie - serial
11:40 Rosyjska ruletka
12:40 Różowa pantera
12:50 Kachorra to ja - serial
13:45 Luz Maria -serial
14:40 Willa X
15:40 Normalny Norman
16:10 Duża przerwa - serial
16:45 Informacje
17:05 Różowa pantera
17:25 Kachorra to ja - serial
18:20 Idol extra
19:15 Bar 2.
19:45 Informacje
20:05 Sport
20:10 Prognoza pogody
20:15 Teleturniej
21:05 Bar 2
22:15 XXL - komediodramat
00:10 Informacje
00:25 Sport
00:30 Pogoda
00:35 Graffiti
00:50 Tropem Hacka - film przygodowy
01:05 Video Szok
02:40 Muzyka na bis

Białystok

07:30 Anatol
08:00 Wyprawa na zachód
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektyw
09:00 Europa w zagrodzie
09:30 Kurier
09:40 Prognoza pogody
09:45 Gość dnia
10:00 Serial dokumentalny
10:30 Kurier
10:35 Prognoza pogody
10:40 J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze – serial
11:30 Kurier
11:40 Prognoza pogody
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:40 Prognoza pogody
12:45 Program edukacyjny
13:15 To jest temat
13:30 Kurier
13:35 Podwodne łowy
14:30 Kurier
14:50 Agrobiznes
15:00 Teleplotki
15:30 Kurier
15:40 Prognoza pogody
15:45 Telemagazyn
16:00 Karino - serial
16:30 Kurier
16:35 Prognoza pogody
16:45 Obiektyw
16:50 Gość dnia
17:00 Gość dnia
17:10 Łączy nas Polska
17:30 Kurier
17:40 Prognoza pogody
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Telemagazyn
18:30 Kurier
18:50 Do szczęścia inaczej
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:35 Regiony kultury
19:55 Pogotowie Trójki
20:15 Gość dnia
20:30 Kurier sportowy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:50 Echa dnia
22:15 Program pupl.
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektyw
23:00 Do szczęścia inaczej
23:15 To jest temat
23:30 Kurier
23:45 Sport
00:00 Kino noce
01:55 Rekiny i płotki - serial

Czwartek
19 grudnia

1 БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „Петербургские тайны". Сериал (Россия).
10.05 „Путешествие вокруг света". Док. сериал (США).
10.20 „Тайна Золотого Дракона". Видеофильм АТН.
10.45 „Судьба человека". Александр Колбасич.
11.10 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.10 Фантастические истории в худ.фильме В.Турова „Шляхтич Завальня".
14.45 Док.сериал „Сокровенные люди" (Россия).
15.00 Новости.
15.25 „Легенда о затерянном городе". Сериал для детей (Канада).
15.50 „Все на орбиту!" Познавательный сериал (Международный Французский Канал).
16.00 5 чудес.
16.10 5 x 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
16.55 Клип-обойма.
17.00. Программа передач. (Гродно)
17.05. „Горец". Мультсериал.
17.25. „Поздравляем вас!" (Гродно)
18.00 Новости.
18.20 Союзное вече.
18.40 К.Рив в психологическом триллере „Окно во двор" (США).
20.15 Криминальное досье. „WWW. Преступник.by".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45. Новости Гродно. 21. 55.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Ночной эфир.
01.05 Эксцентрическая комедия режиссера М.Кокшенова „Лифт уходит по расписанию" (Россия).
22.30 Конный спорт: Кубок мира в Бельгии.
23.30 Ралли: Тоталь-Дакар 2002.
0.00 Новости Евроспорта.
0.15 Парусный спорт: Гонки в океане.
0.45 Приключения: НАЗАД К ПРИРОДЕ.
1.45 Ралли: Тоталь-Дакар 2002.
2.15 Новости Евроспорта.

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 Криминальная комедия „Ни больше, ни меньше". 3-я серия.
10.55 „Фабрика звезд".
11.25 Дисней-клуб. „Черный плащ" до 11.50.
* * *
16.30 Многосерийный фильм „Огнем и мечом". 3-я серия.
17.30 Смехопанорама Евгения Петросяна.
18.00 ОНТ представляет: „Наши новости".
18.10 „Большая стирка" с Андреем Малаховым.
19.05 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.05 „Слабое звено" с Марией Киселевой.
22.05 Особенности национального праздника в комедии „Операция „С Новым годом!".
00.00 ОНТ представляет: „Наши новости".
00.10 „Фабрика звезд" до 00.40.

РТР

07.45 Федор Бондарчук, Сергей Векслер, Николай Чиндяйкин, Михаил Жигалов и Алена Хмельницкая в сериале Тиграна Кеосаяна „Мужская работа-2".
08.45 Евгений Дятлов, Юлия Джербинова и Борис Соколов в телесериале „Морской узел".
09.45 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.00 Антонина Венедиктова, Лидия Вележева, Ирина Томская и Николай Добрынин в сериале „Воровка. Счастье напрокат".
18.00 Прямая линия с Президентом Российской Федерации В.В.Путиным.
19.35 Вести.
19.55 Русская серия. Премьера. Федор Бондарчук, Сергей Векслер, Николай Чиндяйкин, Михаил Жигалов и Алена Хмельницкая в сериале Тиграна Кеосаяна „Мужская работа-2".
20.55 Премьера. Евгений Дятлов, Юлия Джербинова и Борис Соколов в телесериале „Морской узел".
21.55 Вести. Дежурная часть.
22.10 Киноакадемия. Премия Каннского кинофестиваля. Гун Ли в фильме Чен Кайге „Император и убийца" (Китай - Франция - Япония). 1999 г.

Культура

15.10 „Мегрэ и жена вора". Телесериал (Великобритания, 1991). Режиссер Д.Гленстер.
16.05 „Петербург: время и место". „Музей истории Санкт-Петербургской консерватории". Ведущий А.Толубеев.
16.30 М.Равель. Концерт для фортепиано с оркестром.
16.50 „Непредвиденный антракт". Документальный фильм. Режиссеры Б.Бзаров, Т.Туаева.
17.30 Новости культуры.
17.45 „Кто мы?" „Спор на западном рубеже".
18.10 „Помогите Телеку". Вечерняя история для самых маленьких.
18.20 Документальный сериал „Век кавалергардов". Фильм 5-й. „Теперь сходитесь".
18.45 Билет в Большой...
19.30. Показывает Гродно.
19.35 Новости.
19.45. Подробности
19.55. „День за днем".
20.15. Детский экран.
20.30. „Поздравляем вас!"
20.40. Кино для дома.
21.15. Волейбол.
21.45. Новости.
21.55. Программа передач.
22.00. „Мадлен". Комедия
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 Сегодня утром.
09.20 Чистосердечное признание.
10.00 Сегодня.
10.05 „Квартирный вопрос". „Зеркало вместо окна".
11.00 Сегодня.
14.35 „Любишь - докажи!" Ток-шоу „Принцип домино".
15.00 Сегодня.
16.00, 17.00 Сегодня.
16.05 „Кукла". Детектив.
17.20 „Национальная безопасность: сахалинская пустыня". Расследование НТВ.
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.40 Остросюжетный сериал „Гражданин начальник". 12-я серия.
19.45 Детектив „Кукла". 8-я серия.
21.00 „Сегодня вечером" с Кириллом Поздняковым.
21.35 Выбери меня в сериале „Третий лишний".
22.15 „Гражданин начальник". Остросюжетный сериал.

TVP 1

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Tęczowe rybki
10:10 Budzik
10:40 Frasier; serial
11:05 Włóczęgi; komedia
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Horyzonty
13:45 Klan; telenowela
14:15 Męka czytania. Dysleksja
14:45 Telezakupy
15:00 Obserwator wojskowy
15:20 Sprawa Traugutta
16:00 Wiadomości
16:10 Kwadrans na kawę
16:30 Babiniec
17:00 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; telenowela
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:40 Plebania; serial
19:10 Na żywo
19:45 Motoexpress TV
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:05 Pogoda
21:20 Bez pardonu; serial
22:10 Sprawa dla reportera
22:45 Tygodnik polityczny Jedynki
23:30 Szerokie tory
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 Profit
00:25 Pegaz
00:55 Klan; telenowela

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Lada dzień; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:20 Smak Europy
11:30 Szanujmy Ziemię
12:20 Jestem stąd...
12:50 Sławny Jett Jackson; serial
13:30 Arka Noego
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Zimowy Show Kabaretowy
16:00 Europub
16:25 Sławny Jett Jackson; serial
17:00 Panorama
17:21 Pogoda
17:25 Gruby; serial
17:55 Świat obok nas
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 Pogoda
20:05 Jeden z dziesięciu
20:35 Polaków portret własny
21:00 W poszukiwaniu prawdy; dramat
22:40 Manewry miłosne
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:27 Pogoda
23:35 Zakręty losu; komedia
01:40 Mózg Ravela
02:35 Ostatni świadek

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:30 Złotopolscy; telenowela
10:00 Sekrety zdrowia
10:20 Kwadrans na kawę
10:35 Film animowany dla dorosłych
10:45 Benefis Aleksandra Krawczuka
11:35 Misja
11:50 Krzyżówka 13-latków
12:15 Indaba; serial
12:40 Polska znana i mniej znana
13:00 Wiadomości
13:15 Polska karta
13:45 Podróże kulinarne
14:15 Teatr Telewizji; Elżbieta, Maria, Małgorzata
15:25 Nowosądeckie LACHY
16:00 Wiadomości
16:15 Sekrety zdrowia
16:35 Kwadrans na kawę
17:00 Złotopolscy; telenowela
17:30 30 ton!
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:30 Gość Jedynki
18:45 Krzyżówka 13-latków
19:10 Indaba; serial
19:40 Skarbiec
20:10 Zgadnij odpowiedz
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:05 Pogoda
21:15 Złotopolscy; telenowela
21:40 Forum Polonijne
22:30 Teatr Telewizji; Elżbieta, Maria, Małgorzata
23:40 Forum Polonijne
23:55 Trebunie Tutki
00:35 Ameryka-mój drugi dom
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Profit
01:20 Tygodnik polityczny Jedynki
02:10 Zgadnij odpowiedz
02:15 Dziwne przygody Koziołka Matołka
02:30 Wiadomości
03:10 Złotopolscy; telenowela
03:35 Forum Polonijne
04:25 Teatr Telewizji; Elżbieta, Maria, Małgorzata
05:35 Forum Polonijne
05:50 Trebunie Tutki
06:30 Polski jazz w Afryce

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Psotny Bill
08:30 Normalny Norman
08:55 Bar
09:20 Roswell - serial
10:10 Bar 2
10:45 Benny Hill
11:15 13 posterunek - serial
11:50 Teleturniej
12:40 Różowa pantera
12:50 Kachorra to ja -serial
13:45 Luz Maria - serial
14:30 Magazyn muzyczny
15:40 Pokemon
15:55 Miodowe lata - serial
16:45 Informacje
17:10 Różowa pantera
17:25 Kachorra to ja - serial
18:20 Idol extra
19:15 Bar
19:45 Informacje
20:15 Rosyjska ruletka
21:10 Bar
21:50 Samo życie - serial
22:15 Psie serce - serial
23:15 Ally McBeal - serial
00:15 Informacje
00:40 Graffiti
00:55 Bar 2
01:50 Pamiętnik Czerwonego Pantofelka - serial
02:20 Eden - program erotyczny
02:50 Muzyka na bis

Białystok

07:30 Angela Anakonda
07:55 Mała Meg, duża Meg
08:45 Obiektyw
09:00 Warszawa w filmie fabul.
09:30 Kurier
09:40 Prognoza pogody
09:45 Gość dnia
10:00 Telemagazun
10:30 Kurier
10:40 JAG - Wojskowe Biuro Śledcze - serial
11:30 Kurier
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:45 Polskie ścieżki
13:15 To jest temat
13:30 Kurier
13:35 Cel podróży
14:50 Agrobiznes
15:00 Program rozrywkowy
15:45 To jest temat
16:00 Karino - serial
16:30 Kurier
16:45 Obiektyw
17:00 Diagnoza
17:30 Kurier
17:40 Sport
19:35 Regiony kultury
19:45 Przegląd gospodarczy
19:55 Telemagazyn
20:30 Kurier sportowy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:50 Echa dnia
22:15 Telemagazyn
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektyw
23:00 Kinoman
23:15 Patrol Trójki
23:55 Studio pogoda Polska
00:00 Kino nocne
02:05 Rekiny i płotki – serial

Piątek
20 grudnia

1 БТ

06.00 Новости.
06.15 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.15 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.15 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 „Петербургские тайны". Сериал (Россия).
10.05 „Путешествие вокруг света". Док. сериал (США).
10.20 Сад мечты. Передача для дачников.
10.45 „Святыни Беларуси". Жировичский Свято-Успенский монастырь.
11.10 „Магия любви". Сериал
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.15 Неделя Международного Французского Канала. Комедия „Жорж Данден" (CFI).
14.40 Док.фильм „Экспотабло" (CFI).
15.00 Новости.
15.25 „Легенда о затерянном городе". Сериал для детей
15.50 „Все на орбиту!" Познавательный сериал
16.00 5 чудес.
16.10 5 x 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00. Программа передач. (Гродно)
17.05 „Поздравляем вас!" (Гродно) 17.55.
18.00 Новости.
18.20 Из достоверных источников.
18.35 Неделя Международного Французского Канала. Мелодрама „Одинокая девушка" (CFI).
20.15 Судьба человека. „Жан-Мари".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.45. Новости Гродно. 21. 55.
22.00 „Магия любви". Сериал (Венесуэла).
22.50 10 минут о спорте.
23.00 Новости.
23.20 Зона X.
23.30 Ночной разговор.
01.05 Ж.Марэ в кинопритче режиссера Ж.Кокто „Орфей
21.00 Прыжки с трамплина: Турнир четырех трамплинов.
22.00 Бокс: Международные соревнования.
23.30 Ралли: Тоталь-Дакар 2002.
0.00 Новости Евроспорта.
0.15 Конькобежный спорт
1.15 Теннис: Турнир АТР в Катаре.
2.15 Ралли: Тоталь-Дакар 2002.
2.45 Новости Евроспорта.

ОНТ

08.00 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 „Семейные узы". Сериал.
10.00 Криминальная комедия „Ни больше, ни меньше". 4-я серия (Заключительная).
10.55 „Фабрика звезд".
11.25 Детский сериал „Твинисы" до 11.45.
* * *
16.30 Многосерийный фильм „Огнем и мечом". 4-я серия. (Заключительная).
17.30 Юмористическая программа „Сами с усами".
18.00 ОНТ представляет: „Наши новости".
18.10 „Большая стирка" с Андреем Малаховым.
19.05 „Семейные узы". Сериал.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.05 „Поле чудес" с Леонидом Якубовичем.
22.15 „Фабрика звезд".
23.35 ОНТ представляет: „Наши новости".
23.45 Курт Рассел в боевике „Солдат" до 01.30.

РТР

07.45 Федор Бондарчук, Сергей Векслер, Николай Чиндяйкин, Михаил Жигалов и Алена Хмельницкая в сериале Тиграна Кеосаяна „Мужская работа-2".
08.45 Евгений Дятлов, Юлия Джербинова и Борис Соколов в телесериале „Морской узел".
09.45 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
17.50 Антонина Венедиктова, Лидия Вележева, Ирина Томская и Николай Добрынин в сериале „Воровка. Счастье напрокат".
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.50 Владимир Винокур, Иосиф Кобзон, Валерий Леонтьев и группа „Экс-ББ" в бенефисе Надежды Бабкиной
22.20 Последний сеанс. Игорь Шавлак, Михаил Жигалов и Сергей Гармаш в боевике „Криминальный отдел". 1997 г.

Культура

15.10 Черные дыры. Белые пятна.
16.05 „С потолка". Программа О.Басилашвили.
16.35 Документальный экран. „Документ и мифотворчество".
17.15 „Выбранные места из..." Леонид Бежин.
17.30 Новости культуры.
17.45 Полуденные сны.
18.10 „Помогите Телеку". Вечерняя история для самых маленьких.
18.20 Документальный сериал „Век кавалергардов". Фильм 6-й. „Давыдов, баловень счастливый".
18.45. Показывает Гродно.
18.50. Новости.
19.00. Подробности
19.20 „День за днем".
19.40 Детский экран.
19.55. „Поздравляем вас!"
20.05. „Лесничевка Котофея".
20.35. „На вкус и цвет".
21.45. Новости
21.55. Программа передач.
22.00. „Анна и Король". Художественный фильм.
23.25 Джем-5.
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 Сегодня утром.
09.20 Документальная драма „Преступление и наказание".
10.00 Сегодня.
10.05 Ирина Понаровская в программе Павла Лобкова „Растительная жизнь".
10.40 Вы будете смеяться!
11.00 Сегодня.
14.35 „Цель оправдывает средства". Ток-шоу „Принцип домино".
15.00 Сегодня.
16.00, 17.00 Сегодня.
16.05 „Кукла". Детектив.
17.20 „Очная ставка". „Убить до полуночи".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.35 „Свобода слова" с Савиком Шустером.
19.55 Боевик „Мастер Востока".
21.50 „Все сразу!" Ночные развлечения.
22.25 Кино не для всех. Триллер Альфреда Хичкока „Психо" (США).

TVP 1

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:30 Telezakupy
09:45 Tęczowe rybki
10:10 Jedyneczka
10:50 Traktorek
11:20 Twarda gra; serial
12:10 Z wizytą w Szanghaju
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Czas relaksu
13:45 Plebania; serial
14:35 Telezakupy
14:55 Słowo daję
15:15 Podróże małe i duże
15:35 Laboratorium
16:00 Wiadomości
16:10 Sprawa dla reportera
16:40 Euroexpress
17:05 Raj
17:30 Moda na sukces; telenowela
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Plebania; serial
19:05 Randka w ciemno
19:45 Jaka to melodia?
20:15 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:05 Pogoda
21:20 Detektyw w szpilkach; film kryminalny
22:50 film
00:00 Monitor Wiadomości
00:20 Profit
00:30 Prawo i bezprawie; serial
01:15 Nowa Ziemia; serial
02:00 Melodia miłości; film obyczajowy
03:40 Sprawiedliwość na 18 kołach; serial

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Złotopolscy; telenowela
08:40 Dwójka Dzieciom
09:00 Lada dzień; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:15 Poszukiwacze złota; serial
12:50 Sławny Jett Jackson; serial
13:15 Krajobraz Polski
13:30 Krzyżówka szczęścia
14:00 Panorama
14:15 Miami Sands; serial
15:00 Zimowy Show Kabaretowy
15:50 Wokół nas
16:30 Hommage a Artur Rubinstein
17:00 Panorama
17:25 Gruby; serial
17:55 Jazda kulturalna
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Pogoda
20:05 Gala Wolontariatu
21:05 Na całe życie
22:10 Wieczór z Jagielskim
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:35 Wideoteka Dorosłego Człowieka
00:10 Gdybyś tylko wiedziała; komedia
02:00 Deszczowy zabójca; thriller

Piątek

20 grudnia

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Woronicza 17
09:30 Złotopolscy; telenowela
10:00 Wehikuł czasu
10:25 Ptakolub
10:45 Szansa na sukces
11:50 Słowa, słówka i półsłówka
12:15 Hrabia Kaczula; serial
12:40 Hity satelity
13:00 Wiadomości
13:10 Forum Polonijne
14:00 Forum Polonijne
14:15 Marzenia do spełnienia; telenowela
15:00 Gorączka
15:30 Zielona karta; telenowela
16:00 Wiadomości
16:15 Wehikuł czasu
16:40 Ptakolub
17:00 Złotopolscy; telenowela
17:25 Euroexpress
17:45 Hity satelity
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Hrabia Kaczula; serial
19:00 Szansa na sukces
20:00 Wieści polonijne
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:15 Złotopolscy; telenowela
21:40 Mówi się...
22:00 Hity satelity
22:15 Marzenia do spełnienia; telenowela
23:00 Gorączka
23:35 Zielona karta; telenowela
00:00 Porozmawiajmy
01:00 Monitor Wiadomości
01:15 Profit
01:20 Szansa na sukces
02:20 Miś Uszatek
02:30 Wiadomości
03:10 Złotopolscy; telenowela
03:40 Wieści polonijne
03:55 Hity satelity
04:10 Mówi się...
04:30 Marzenia do spełnienia; telenowela
05:15 Gorączka
05:50 Zielona karta; telenowela
06:15 Skarbiec
06:45 Z kapitańskiego salonu

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Plac budowy
08:25 Pokemon
08:55 Bar 2
09:20 Asy z klasy - serial
10:10 Bar 2
10:45 Samo życie – serial
11:45 Rosyjska ruletka
12:35 Różowa pantera
12:50 Kachorra to ja - serial
13:45 Luz Maria – serial
14:40 Muzykogranie
15:40 Normalny Norman
16:10 Szpital na perypetiach – serial
16:45 Informacje
17:10 Różowa pantera
17:20 Kachorra to ja - serial
18:20 Kuba Wojewódzki
19:15 Bar 2
19:45 Informacje
20:15 Awantura o kasę
21:10 Bar
21:45 Miodowe lata - serial
22:45 Idol extra
23:40 13 posterunek - serial
00:20 Informacje
00:30 W mroku dnia - thriller
02:00 KINO NOCNE
03:25 Muzyka na bis

Białystok

07:30 Transmisja mszy świętej
08:30 Kurier
08:45 Obiektyw
09:00 Małe ojczyzny
09:30 Kurier
09:45 Gość dnia
10:00 Życie obok nas
10:30 Kurier
10:35 Prognoza pogody
10:35 Serial biograficzny
11:30 Kurier
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:45 Rozrywka
13:15 To jest temat
13:30 Kurier
13:35 Legendy dalekich światów
14:00 Film dokumentalny
14:50 Agrobiznes
15:00 Militari
15:30 Kurier
15:40 Prognoza pogody
15:45 Eurotel
16:00 Cyrkowcy - serial
16:30 Kurier
16:40 Prognoza pogody
16:45 Obiektyw
16:50 Gość dnia
17:10 Program publicystyczny
17:30 Kurier
17:40 Prognoza pogody
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Koncert
18:30 Kurier
18:45 Prognoza pogody
18:50 Przegląd suwalsko-mazurski
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:35 Regiony kultury
19:45 Prezentacje
19:55 Program publicystyczny
20:15 Gość dnia
20:30 Kurier sportowy
20:40 Pogoda
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Teleturniej
21:05 Telekurier
21:30 Kurier
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel
22:25 Koneser
22:30 Kurier gospodarczy
22:40 Pogoda
22:45 Obiektyw
23:00 Przegląd suwalsko-mazurski
23:15 To jest temat
23:30 Kurier
00:00 Kino nocne

Sobota

21 grudnia

1 БТ

07.00 Новости.
07.15 Сериал „Сотворение мира" (США).
08.10 Виртуальный мир голливудских фильмов в сериале „Секреты кино". (США).
08.35 Існасць. Духовная программа.
09.10 Мультиклуб.
09.50 Экран индийского кино. „Злодей". 1-я серия.
11.15 Здоровье. Тележурнал.
11.45 Музеум. „Троица" из Достоева.
12.00 Новости.
12.20 Веселая семейка. Юмористическая программа.
12.50 Соло для дебютанта. Татьяна Гаврилова (вокал).
13.05 Телевизионный Дом кино. Итоги кинематографического года.
13.30 Время местное. „Лето в руке, или Путешествие с ангелами".
13.55 Вестерн „Одинокий голубь" (США).
15.00 Новости.
15.20 Турнир. Телеигра.
16.00 Комедийный сериал „Ли Эванс. И что теперь?" (Великобритания).
16.30 КВН. Финал высшей лиги Беларуси.
18.00 Новости.
18.20 „На перекрестках Европы". Национальный телефестиваль песни.
19.05 Неделя Международного Французского Канала. Видеофильм „Международный Французский Канал в мире" (CFI).
19.15 Приключенческий фильм „Тайны Саджуры" (CFI).
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 Комедия „Поцелуй понарошку" (США).
23.20 10 минут о спорте.
23.30 Тяжелая атлетика. Международные соревнования на призы Е.Новикова.
00.10 Ночной музыкальный эфир.

ОНТ

08.00 Мультсеанс „Мальчик из Неаполя".
08.20 Играй, гармонь любимая!
08.55 Слово пастыря.
09.10 Здоровье.
10.00 Новости (с субтитрами).
10.10 Смак с Андреем Макаревичем.
10.30 Павел Любимцев в программе „Путешествия натуралиста".
11.00 Смехопанорама Евгения Петросяна.
11.40 Владимир Ивашов в боевике „Под маской Беркута".
13.30 Дисней-клуб. „Базз и его команда".
14.00 Новости (с субтитрами).
14.10 Хоккей. Международный турнир „Кубок „Балтики". Сборная Словакии - сборная России.
16.00 Ералаш.
16.10 „В мире животных" с Николаем Дроздовым.
16.50 Телеканал „Новый день". Безобразие красоты.
17.20 Песня года. Зима.
18.50 „Кто хочет стать миллионером?" с Максимом Галкиным.
20.00 Время.
20.30 ОНТ представляет: „Наши новости".
21.00 „Последний герой-2". „Карнавал".
22.10 „Что? Где? Когда?" Финал зимних игр.
23.30 Харрисон Форд в боевике „Прямая и явная угроза" до 01.55.

РТР

09.25 Сам себе режиссер.
10.20 „Сто к одному". Телеигра.
11.15 Премьера. „В поисках приключений".
12.10 Клуб сенаторов.
13.00 Вести
13.20 Родное кино. Надежда Румянцева, Юрий Белов, Сергей Филиппов и Юрий Никулин в комедии „Неподдающиеся". 1959 г.
15.00 Паоло Вилладжио в комедии „Фантоцци против всех" (Италия). 1980 г.
17.00 Моя семья.
17.55 Аншлаг.
19.00 Вести
19.25 Зеркало.
19.50 Премьера. „Стань звездой".
20.45 Мировое кино. Джекки Чан и Крис Такер в комедийном боевике „Час пик" (США). 1998 г.
22.50 Премьера. Николь Кидман в фильме „Другие" (США). 2001 г.

Культура

11.05 „До мажор". Развлекательная программа.
11.35 ГЭГ.
11.50 Детский сеанс. „Мио, мой Мио". Художественный фильм (СССР - Швеция - Норвегия, 1987). Режиссер В.Грамматиков.
13.25 „Приспособлены к жизни в природе". „Затопляемые низины".
13.55 Магия кино.
14.20 „Кто там ..." Авторская программа В.Верника.
14.45 Р.Отколенко. „Здравствуйте, наши папы!" Телеспектакль. Режиссер Б.Толмазов (Запись 1969г.).
16.05 К 85-летию со дня рождения актрисы. „Блистательный мир Валентины Серовой".
16.45 „Сердца четырех". Художественный фильм („Мосфильм", 1941). Режиссер К.Юдин.
18.15 „Сферы" с Иннокентием Ивановым.
18.55 „Под Северным сиянием". Художественный фильм (Россия - Япония, 1990). Режиссеры С.Вронский, Т.Гото, П.Абукявичюс. 1-я серия.
20.00 „Линия жизни". Любовь Казарновская.
21.00 Новости культуры.
21.20 „Серафим Полубес и другие жители Земли". Художественный фильм („Мосфильм", 1983). Режиссер В.Прохоров.
22.50 „Фрак народа". О театре и не только... Авторская программа В.Оренова.
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 Сегодня.
09.05 „Кулинарный поединок": Франция - Испания.
10.00 Сегодня.
10.05 „Квартирный вопрос". „Шкаф-невидимка".
11.00 Сегодня.
11.05 Премьера. „За гранью возможного: покорители скал".
12.00 Сегодня.
12.05 Галина Польских и Фрунзик Мкртчян в комедии „Суета сует".
13.45 Вкусные истории.
14.00 Сегодня.
14.05 Своя игра.
15.00 „Сегодня" с Юрием Липатовым.
15.25 Галина Волчек. „Женский взгляд" Оксаны Пушкиной.
16.00 Сегодня.
16.05 „Шоу Елены Степаненко". Юмористическая программа.
17.00 Сегодня.
17.05 Экстремальное шоу „Фактор страха".
18.00 „Сегодня" с Юрием Липатовым.
18.30 Мэл Гибсон и Джет Ли в блокбастере „Смертельное оружие-4" (США).
21.10 Профессиональный бокс. Наши на ринге: Василий Жиров против Джулиана Леттерло.
22.05 Премьера. Мэтт Диллон в эротическом фильме „Дикость" (США).

TVP 1

07:30 Rok w ogrodzie
08:00 Agrolinia
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Plemię; serial
09:40 Ziarno
10:05 Wirtul@ndia
10:35 Walt Disney przedstawia
11:55 Kolejka
12:15 To niesamowite!; serial
12:45 Moda jak pogoda
13:05 Zwierzęta świata
13:35 Co Pani na to?
14:00 Wiadomości
14:10 Zabawy językiem polskim
14:45 Puchar Świata
16:55 Między nami
17:30 Moda na sukces; telenowela
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Plebania; serial
19:05 Lokatorzy
19:35 Jaka to melodia?
20:05 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
20:57 Pogoda
21:10 Junior; komedia
23:05 XXIII Przegląd Piosenki Aktorskiej
00:15 Strażnik czasu; film science-fiction
01:55 Kowboj za kółkiem; dramat
03:35 Sprawiedliwość na 18 kołach; serial

TVP 2

07:50 Studio urody
08:00 Echa tygodnia
08:30 Spróbujmy razem
09:00 M jak miłość; serial
09:45 Ojczyzna-polszczyzna
10:00 Nigel Kennedy i jego nowa polska miłość
10:30 Kolędy i pastorałki
10:55 Nie ma cudów; serial
11:30 Kręcioła
11:50 Arka Noego
12:15 Kino bez rodziców
12:30 Moja dziewczyna 2; film obyczajowy
14:30 30 ton!
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Pół żartem, pół serial
17:00 Śpiewające Fortepiany
18:00 Gorący temat; serial
18:25 26 Międzynarodowy Festiwal Cyrków
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Pogoda
20:05 Świat obok nas
21:00 Kraj się śmieje
22:00 „Wierzę piosence..." – koncert
22:50 Słowo na niedzielę
23:00 Panorama
23:35 Dziki Bill; western
01:15 Sprawa załatwiona; film sensacyjny
02:50 Rodzynki z migdałami

Polonia

07:00 Na dobre i na złe; telenowela
08:00 Echa tygodnia
08:30 Wieści polonijne
08:45 Wszystko z serca i duszy
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Zaproszenie
09:40 Ziarno
10:05 Szarcio i Teodorsz; serial
10:30 Dziecięce marzenia
10:55 Mówi się...
11:15 Ludzie listy piszą
11:35 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza
12:10 Książki z górnej półki
12:20 Klan; telenowela
13:30 Mój bieg przez XX wiek
14:00 Wiadomości
14:10 Dom; serial
15:45 Tam gdzie jesteśmy
16:10 Święta wojna; serial
16:35 Śniadanie na podwieczorek
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Takie kino!
18:30 Na dobre i na złe; telenowela
19:20 Czterdziestolatek; serial
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
20:57 Pogoda
21:00 Wesołych świąt; film obyczajowy
22:00 Żółty szalik; film obyczajowy
23:00 Dom; serial
00:40 Rytm serca; dramat
01:50 Święty Mikołaj pilnie poszukiwany; komedia
02:15 Dinusie
02:30 Wiadomości
02:49 Sport
02:54 Pogoda
03:00 Nieznana opowieść wigilijna; film fabularny
04:00 Noc Świętego Mikołaja; film obyczajowy
05:00 Na dobre i na złe; telenowela
05:50 Sfora; serial
06:45 Czterdziestolatek; serial
07:35 Dom; serial

Polsat

07:00 Muzykogranie
07:20 Twój lekarz
07:35 Wystarczy chcieć
07:50 Serial dokumentalny
08:20 Serial animowany
08:50 Psotny Bill - serial
09:40 Program dla dzieci
10:15 Power Rangers - serial
10:40 Hitmania
12:00 Aniołek z Waszyngtonu - film fab.
13:45 Powrót znad rzeki Kwai – film wojenny
15:30 Promenada sukcesu
16:15 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
16:45 Informacje
16:55 Prognoza pogody
17:00 Najzabawniejsze zwierzęta świata
17:25 Duża przerwa - srial
17:55 Roswell: w kręgu tajemnic - serial
18:50 Asy z klasy - serial
19:45 Informacje
20:00 SPORT
20:05 Prognoza pogody
20:10 Psie serce - serial
21:10 Bar.
22:20 Szpital na perypetiach - serial
22:55 Bar.
22:45 Nocne jastrzębie - film fab.
01:10 Bar
01:30 KINO NOCNE
03:30 Aniołek z Waszyngtonu - film fab.
05:15 Muzyka na bis

Białystok

07:30 Angela Anakonda
07:55 Bajki Hektora
08:20 Kąpiel dużej sowy
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektyw
08:55 Koneser
09:05 Tydzień w obiektywie
09:30 Koneser
09:45 Przedmioty i my
10:00 Świat - magazyn
10:30 Kurier
10:40 Prognoza pogody
10:45 Królowa Bona - serial
11:45 Wolna sobota
12:30 Kurier
12:45 Program rozrywkowy
13:30 Kurier
13:40 Prognoza pogody
13:45 Motoświat
14:15 Program publicystyczny
14:30 Kurier Polska
14:40 Prognoza pogody
14:50 Lizzie McGuire - serial
15:15 Książka dla dzieci
15:30 Kurier
15:35 Telenowyny
16:00 Telemagazyn
16:30 Kurier
16:40 Prognoza pogody
16:45 Obiektyw
16:45 Tym żyje wieś
17:05 Magazyn muzyczny
17:30 Kurier
17:40 Prognoza pogody
17:45 Młodzi kontra
18:30 Kurier
18:35 Świat
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:30 Kurier
19:35 Regiony kultury
19:45 Dom - serial
21:30 Kurier
21:45 Prognoza pogody
21:55 Przegląd gospodarczy
22:20 ZUS radzi
22:30 Kurier
22:40 Prognoza pogody
22:45 Obiektyw
23:00 Tydzień w obiektywi
23:30 Kurier Polska
23:40 Prognoza pogody
23:45 Sport
00:00 Telekurier nocą
00:55 Kino nocne

Niedziela

22 grudnia

1 БТ

07.00 Новости.
07.15 Сериал „Сотворение мира" (США).
07.55 Клип-обойма.
08.05 Арсенал. Программа об армии.
08.30 „Созвездие надежд". Национальный телевизионный конкурс юных талантов.
9.10 „Не зевай!" Утренний телеканал для детей.
09.50 Экран индийского кино. „Злодей". 2-я серия.
11.20 Сад мечты. Передача для дачников.
11.45 Путешествие дилетанта. „Усадьба Чапских в деревне Станьково".
12.00 Новости.
12.20 „Всё нормально, мама!" Развлекательная программа.
13.05 „Ваше лото".
13.45 Святыни Беларуси. „Древние храмы-крепости Беларуси".
14.10 Вестерн „Одинокий голубь" (США).
15.00 Новости.
15.20 Криминальное досье. „WWW. Преступник. by".
15.45 Мир животных в сериале „Борьба за выживание" (Великобритания).
16.40 Планета АРТ.
17.05 Неделя Международного Французского Канала. Док.фильм „Волшебный мир моды" (CFI).
18.00 Балет „Влюбленный дьявол" (CFI).
19.05 Колесо телеобозрения.
19.20 Мелодрама „Воспитание нежности у людей и животных" (CFI).
21.00 Панорама. события недели.
22.00 Телебарометр. Прогноз погоды.
22.20 Драма „Позор" (Германия).
23.55 10 минут о спорте.
00.05 Неделя Международного Французского Канала. „Кора-2001". Шоу-программа (CFI).
t

ОНТ

08.00 Мультсеанс „Лягушка-путешественница".
08.20 Служу России!
08.45 Дисней-клуб. „Тимон и Пумба".
09.10 Дог-шоу.
10.00 Новости (с субтитрами).
10.10 „Непутевые заметки" с Дм.Крыловым.
10.30 Пока все дома.
11.05 „Властелин вкуса" с Валдисом Пельшем.
11.55 Двое из ларца в комедии „Няньки".
13.30 Дисней-клуб. „Утиные истории".
14.00 Новости (с субтитрами).
14.10 Хоккей. Международный турнир „Кубок „Балтики". Сборная России - сборная Чехии.
15.40 КВН-2002. Суперигра. Сборные XX и XXI веков.
18.00 Джек Николсон в криминальной комедии „Честь семьи Прицци".
20.30 ОНТ представляет. „Контуры".
21.10 Ежегодная церемония вручения народной премии „Золотой граммофон".
00.45 Времена.
01.35 Бокс. Бои сильнейших профессионалов мира. Виталий Кличко - Ларри Дональд. до 02.30.

РТР

09.15 Утренняя почта.
09.50 „Городок". Дайджест. Развлекательная программа.
10.20 Парад комедий. Маргарита Назарова, Евгений Леонов, Алексей Грибов и Василий Лановой в фильме „Полосатый рейс". 1961 г.
12.00 Киноистории Глеба Скороходова.
12.10 Парламентский час.
13.00 Вести
13.20 Вокруг света.
14.10 Диалоги о животных.
15.10 „Создать „Группу „А". Документальный сериал. „Уфимские оборотни". 1-я серия.
16.05 Комната смеха.
17.00 Адриано Челентано и Энтони Куин в комедии „Блеф" (Италия). 1976 г.
18.50 В городке.
19.00 Вести недели.
20.10 Специальный корреспондент.
20.35 Ян Арлазоров, группа „Лицедеи" и другие в бенефисе „Ефим Шифрин и его приятели".
22.05 Премьера. Такеси Китано в фильме „Брат якудзы" (США - Великобритания - Япония). 2001 г.

Культура

11.15 „Время музыки". Тележурнал.
11.45 Недлинные истории.
12.00 Детский сеанс. „Фантазеры". Художественный фильм (К/ст. им. М.Горького, 1965). Режиссер И.Магитон.
13.05 Мой цирк.
13.30 „Приспособлены к жизни в природе". „Горы".
13.55 „Графоман". Автор и ведущий А.Шаталов.
14.20 Сеть. ru.
14.50 „В мире танца". „Симфоническое танго". Документальный фильм (Германия). Режиссер Х.Хохлфилд.
15.50 „О, не лети так жизнь... Леонид Филатов". Документальный фильм. Режиссер Т.Воронецкая.
17.15 Прогулки по Бродвею.
17.45 Кинопанорама.
18.25 „Романтика романса". Ведущий Л.Серебренников.
19.05 „Под Северным сиянием". Художественный фильм (Россия - Япония, 1990). Режиссеры С.Вронский, Т.Гото, П.Абукявичюс. 2-я серия.
20.05 Смехоностальгия.
20.30 „Доисторический мир". „Тайна озера Лохнесс".
21.00 „Тем временем" с Александром Архангельским. Информационно-аналитическая программа.
21.40 „Культ кино" с Кириллом Разлоговым. „Игла". Художественный фильм (Казахфильм, 1988). Режиссер Р.Нугманов.
23.25 „Легкий жанр". Ведущий А.Гуревич.
23.50 - 23.55 Программа передач.

НТВ

09.00 Сегодня.
09.05 Экстремальное шоу „Фактор страха".
10.00 Сегодня.
10.05 Программа Павла Лобкова „Растительная жизнь".
10.35 Вы будете смеяться!
11.00 Сегодня.
11.05 „Коридор на Запад". „Профессия - репортер".
11.25 Служба спасения.
12.00 Сегодня.
12.05 Тамара Семина, Геннадий Корольков, Лев Прыгунов и Марина Дюжева в детективе „Трактир на „Пятницкой".
13.45 Вкусные истории.
14.00 Сегодня.
14.05 Своя игра.
15.00 „Сегодня" с Юрием Липатовым.
15.20 НТВ представляет: „Истории охотника за крокодилами".
15.45 „Наследство и наследники". Ток-шоу „Принцип домино".
16.00 Сегодня.
16.05 „Наследство и наследники". Ток-шоу „Принцип домино". (Продолжение).
17.00 Сегодня.
17.05 Игра „Один за всех".
17.50 Джеймс Белуши и его напарник Джерри Ли в комедии „К-9, или Собачья работа" (США).
20.00 „Намедни" с Леонидом Парфеновым.
21.30 Гангстерский сериал „Клан Сопрано" (США). 11-я серия.

TVP 1

07:30 Czas relaksu
07:50 Przystanek Unia
08:35 Latające misie; serial
09:05 Sabrina jedzie do Rzymu
10:00 Teleranek
10:25 To niesamowite!
11:00 Od przedszkola do Opola
11:35 Myślisz o kimś?
11:55 Śmiechu warte
12:15 Wigilia dla bezdomnych
12:20 Życie moje
12:45 Książki na jesień
12:50 Wigilia dla bezdomnych
13:00 Anioł Pański
13:25 Tydzień
13:55 Wigilia dla bezdomnych
14:00 Wiadomości
14:10 Kochamy polskie seriale
14:45 Puchar Świata
16:45 Wigilia dla bezdomnych
16:55 Czas na dokument
17:45 Wigilia dla bezdomnych
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:35 Czas na dokument
19:05 Lokatorzy; serial
19:35 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
20:57 Pogoda
21:10 Kameleon; serial
22:20 Wykrywacz kłamstw
22:55 Czas na dokument
23:25 Zmarły w chwili przybycia; thriller
01:05 Panna Madonna

TVP 2

08:05 Film dla niesłyszących
08:50 Słowo na niedzielę
09:00 M jak miłość; serial
09:50 Hymn ze szczytów gór
10:50 Nie tylko dla komandosów
11:15 Złoto carów; serial
12:10 Podróże kulinarne
12:40 Śmierć na Nilu; film kryminalny
15:05 Familiada
15:35 Złotopolscy; telenowela
16:05 Marian i Hela
17:05 Na dobre i na złe; serial
18:00 Gorący temat; serial
18:30 7 dni świat
19:00 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 Pogoda
20:05 Święta wojna; serial
20:35 Tylko futbol
21:00 Kraj się śmieje
21:55 Zielona karta; telenowela
22:20 Zwierzenia kontrolowane
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:29 Prognoza pogody
23:35 Piotr Czajkowski - balet „Dziadek do orzechów"
01:40 Szklana menażeria; dramat

Polonia

09:15 M jak miłość; serial
10:05 Słowo na niedzielę
10:10 Uczmy się polskiego
10:45 Simba, król zwierząt
11:10 Książki z górnej półki
11:20 Co Pani na to?
11:40 Polska na World Travel Market
11:50 Kurier z Warszawy
12:05 Złotopolscy; telenowela
13:00 Anioł Pański
13:20 Niedzielne muzykowanie
14:00 Transmisja Mszy Świętej
15:05 Wszystkie pieniądze świata; serial
16:00 Finist, dzielny sokół; baśń filmowa
17:20 Biografie
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:40 M jak miłość; serial
19:30 Kochamy polskie seriale
20:00 Zaproszenie
20:20 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
20:57 Pogoda
21:00 Wieczór z Jagielskim
21:45 Kobieta liryczna
22:45 Sfora; serial
23:40 „Jest takie miasto..."
00:30 Herbatka u Tadka
01:25 M jak miłość; serial
02:20 Przygody Bolka i Lolka
02:30 Wiadomości
02:49 Sport
02:54 Pogoda
03:00 Wieczór z Jagielskim
03:40 Kobieta liryczna
04:40 Zaproszenie
05:00 Kurier z Warszawy
05:15 Wszystkie pieniądze świata; serial
06:10 Książki z górnej półki
06:20 Tam gdzie jesteśmy
06:50 Książki z górnej półki

Polsat

07:00 Hitmania
08:00 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
08:30 Magazyn redakcji programów religijnych
09:00 Serial anim
09:25 Psotny Bill - serial
09:55 Hugo
10.30 Power Rangers - serial
10:55 Muzykogranie
12:00 Strażnik Teksasu - serial
13:00 KINO FAMILIJNE
14:35 Luzik guzik - serial
15:50 Najzabawniejsze zwierzęta świata
16:00 Benny Hill - serial kom.
16:30 Fundacja Polsat
16:45 Informacje
16:55 Prognoza pogody
17:00 Bar 2
17:55 Roswell - W kręgu tajemnic - serial
18:45 Gang panny Glenn - serial
19:45 Informacje
19:55 Sport
20:05 Prognoza pogody
20:15 Willa X
21:05 Idol
21:20 Rodzina zastępcza - serial
23:00 Świat według Kiepskich - serial
23:35 Idol
23:50 Kuba Wojewódzki
00:45 Zakazane reklamy
01:15 Piłkarski Salon
02:15 Magazyn Ligi Mistrzów
03:15 Muzyka na dobranoc

Białystok

07:35 Angela Anakonda
08:00 Maggie i przyjaciele
08:20 Walizka pełna żartów
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektyw
08:55 Koneser
09:00 Sami o sobie
09:30 Kurier
09:45 Sami o sobie
10:00 Teleplotki
10:30 Kurier
10:40 Prognoza pogody
10:45 Big Bang - film obycz.
12:15 Telemagazyn
12:30 Kurier
12:50 Telemagazyn
13:15 To jest temat
13:30 Kurier
13:40 Prognoza pogody
13:45 Łączy nas Polska
14:00 Msza święta
15:00 Pod Twoją Obronę
15:30 Kurier
15:35 Serial dokumentalny
16:30 Kurier
16:45 U źródeł wiary
17:10 Okiem reportera
17:40 Prognoza pogody
17:45 Polska agencja satyryczna
18:15 Program poradnikowy
18:30 Kurier
18:35 Teleplotki
19:00 Obiektyw
19:25 Kartka z kalendarza
19:30 Kurier
19:35 Regiony kultury
19:45 Kariera Nikodema Dyzmy
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:55 Od niedzieli do niedzieli
22:15 Książka tygodnia
22:30 Kurier
22:40 Prognoza pogody
22:45 Obiektyw
22:55 Prognoza pogody
23:00 Sport
23:30 Kurier
23:45 Echa dnia
00:00 Sport
01:25 Kino nocne

Zawiłe losy

rozmowa z prof. dr. hab. Henrykiem Strońskim z Tarnopola, prezesem Stowarzyszenia Naukowców Polskich na Ukrainie

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918r., duża część naszych rodaków została na terenie Ukrainy sowieckiej, tracąc nadzieję na ostateczny powrót do swej starej ojczyzny...

- W ówczesnych sowieckich warunkach Polacy musieli na co dzień ukrywać swoje uczucia do kraju rodzinnego z obawy przed represjami za strony reżimu bolszewickiego. Nastroje patriotyczne rosły jednak w miarę zaostrzenia się kursu politycznego i pogarszania sytuacji ekonomicznej na Ukrainie. Właśnie z tego powodu na początku lat trzydziestych ucieczki przez Zbrucz na polską stronę stały się zjawiskiem bardzo rozpowszechnionym.

W swoich tajnych dokumentach GPU okręgu żytomierskiego stwierdzało, że w większości Polacy są konserwatywni i dla ich nastrojów charakterystycznie jest ciążenie do Polski. Szczególnie uwidacznia się ono w istniejących listownych i bezpośrednich więzach z Polską. GPU dysponowało materiałami świadczącymi o istnieniu związków i kontaktów pomiędzy byłymi pracownikami i urzędnikami hut szkła, fabryk porcelany, cukrowni, majątków ziemskich na Ukrainie a byłymi właścicielami, którzy w swoim czasie ratowali się ucieczką do Polski. Ze strony sowieckiej informowano ich o tym, co się dzieje i jaki jest los ich posiadłości. We wsiach i miasteczkach, jak odnotowało GPU, miejscowa ludność polska aktywnie rozpowszechniała pogłoski o przyjściu niebawem armii polskiej.



Prof. dr hab. Henryk Stroński

Nic się jednak takiego nie wydarzyło...

- Nie przeszkadzało to jednak miejscowym władzom represjonować ludzi wyrażających sympatię do Polski — łącznie z ich aresztowaniami i rozstrzeliwaniem. Kołchoźnik ze wsi Bałabanówka w rejonie oratowskim Stanisław Szyszko, Polak, urodzony w roku 1887, został rozstrzelany 27 marca 1933 roku w Winnicy. W akcie oskarżenia podano, że krytykował kołchozowe porządki, wychwalał Polskę i żałował, że w odpowiednim czasie do niej nie wyjechał. Utrzymywał także listowne kontakty z bratem i siostrą, mieszkającymi w Polsce, narzekając na ciężkie życie w ZSRR.

Kontakty pomiędzy rodakami na Ukrainie sowieckiej i w kraju były niezmiernie utrudnione...

- Do końca lat dwudziestych, kiedy reżim na granicy polsko-sowieckiej nie był zbytnio zaostrzony, ludność z sowieckiej strony dość aktywnie zajmowała się kontrabandą i chodziła do Polski po artykuły codziennego użytku. Ludzie ci znając warunki życia w przedwojennej Polsce dzielili się swymi spostrzeżeniami po powrocie na Ukrainę. Oni też, w pierwszej kolejności, jako chwalący polskie porządki zostali aresztowani i deportowani ze strefy przygranicznej.

Należy także dodać, że większość Polaków na Ukrainie była potomkami drobnej szlachty kresowej, zawsze wyróżniającej się patriotyzmem i przywiązaniem do polskości. To wraz z utratą państwowości polskiej, w minionej epoce historycznej, nastąpiła ich społeczna degradacja, rzutująca w dużej mierze na ich życie w dwudziestym wieku. Dziś, z całą pewnością możemy jednak stwierdzić, że przekazywanie narodowej tradycji patriotycznej z pokolenia na pokolenie w tych właśnie rodzinach polskich z Wołynia i Podola nigdy nie zostało przerwane.

Polacy z Ukrainy starali się wykorzystać jednak każdą nadarzającą się sytuację, aby utrzymać jakiś kontakt z Macierzą...

- Tak było np. w czasie przygotowań do I Zjazdu Polaków z Zagranicy w lipcu 1929r. Już bowiem trzy lata wcześniej oficjalne informacje i zaproszenia na zjazd otrzymały redakcje polskich gazet. Sowieckie partyjne władze polityczne, po pewnym jednak namyśle, postanowiły wykorzystać wybory do warszawskiego forum polonijnego dla swoich celów propagandowych. Z jednej strony, komuniści dążyli do zohydzenia w umysłach ludności polskiej na Ukrainie ustroju politycznego w Polsce, z drugiej zaś — do poszerzenia swoich wpływów w światowym ruchu polonijnym i propagowania realizowanej we własnym państwie polityki narodowościowej. Cele te odbiegały jednak zdecydowanie od założeń organizatorów warszawskiego zjazdu, co ostatecznie zaważyło na odmowie zaproszenia i wydania wizy delegacji Polaków z Ukrainy i ZSRR.

Komitet Organizacyjny zjazdu oficjalnie oświadczył polskiej agencji prasowej, że delegacja z ZSRR wybrana została z naruszeniem zasad wolnego wyboru i że udział delegacji, której są obce zadania zjazdu, jest niemożliwy i niecelowy. Z Warszawy do Moskwy wysłano telegram podpisany przez marszałka Senatu prof. I. Szymańskiego i sekretarza generalnego S. Lenartowicza, w którym zostały powtórzone motywy i powody odmowy.

Trudno było się dziwić organizatorom zjazdu, że podjęli taką decyzję. Moskiewski organ komunistów polskich Trybuna Radziecka tak bowiem skomentował decyzję strony polskiej: polska ludność pracująca w ZSRR powinna wziąć udział w zjeździe po to, by z jego trybuny zadać kłam dzikim brednim, szerzonym świadomie przez burżuazyjną prasę o położeniu ludności polskiej w ZSRR, (...) opowiedzieć prawdę o budownictwie socjalistycznym w ZSRR (...). Opinię tę pozostawię bez komentarza.

Wszechobecna bezpieka sowiecka starała się wiedzieć o Polakach wszystko...

- Prawdziwe nie zafałszowane informacje o nastrojach ludności polskiej, w tym jej stosunków do Polski, znajdujemy w poufnych doniesieniach organów GPU, które uważnie śledziły i odnotowywały wszelkie wrogie wobec sowietów opinie i głosy, stosując doskonale zorganizowany mechanizm donosicielstwa i tajnych agentów. Ich treść świadczy o bardzo przychylnym stosunku Polaków do państwa polskiego i niezadowoleniu z polityki bolszewików. Podam kilka charakterystycznych wypowiedzi, odnotowanych w polskich wsiach Ukrainy: Polacy, gdziekolwiek by się nie znajdowali, są podwładnymi Polski i powinni pomagać jej w wypadku ewentualnej wojny...; należy wysłać prawdziwą delegację i opowiedzieć o naszym biednym życiu, poprosić o pomoc i obronę...

Te i wiele podobnych wypowiedzi, szczerych i otwartych, nigdy nie dotarło do Polski. Komuniści robili wszystko, żeby ludzie wrogo nastawieni do ich polityki nie dostawali się na żadne zjazdy. Niekorzystną dla siebie informację komuniści zawsze utajniali. Mogli to czynić z łatwością, gdyż prasa, jak całe życie społeczne, znajdowała się pod ich kontrolą. W ciągu całego dwudziestolecia międzywojennego mieli monopol na reprezentowanie stanowiska i pozycji Polaków z Ukrainy na zewnątrz.

Czy ludność polska sowieckiej Ukrainy mogła wówczas liczyć na jakąkolwiek pomoc ze strony polskich placówek dyplomatycznych?

- Na terytorium Ukrainy sowieckiej istniały wówczas dwie placówki konsularne: w Kijowie i w Charkowie. Należy jednak zaznaczyć, że Konsulat Generalny RP w Kijowie i Konsulat w Charkowie działały w bardzo ciężkich warunkach. Władze sowieckie utrudniały dyplomatom poruszanie się po terenie. Uniemożliwiano też kontakty miejscowych Polaków z placówkami dyplomatycznymi, traktując je jako wrogą działalność kontrewolucyjną i szpiegowską na rzecz obcego państwa. Zastraszona ludność polska mało więc korzystała z pomocy konsulatów. Takowe stanowiłyby wystarczającą podstawę do ich represjonowania.

Polscy dyplomaci także bardzo ostrożnie kontaktowali się z miejscowymi rodakami, świadomi konsekwencji takich działań. Polskie instytucje kulturalno-oświatowe, autonomiczne jednostki terytorialne oraz prasa i szkolnictwo zostały powołane i stworzone przez komunistów i znajdowały się całkowicie pod ich wpływem i dominacją. Polska dyplomacja uważnie śledziła ich działalność, lecz nie mogła i nie chciała, z przyczyn ideologicznych i politycznych, wchodzić więc w jakiekolwiek kontakty. Polskie placówki dyplomatyczne zachowały też, jak można sądzić z dostępnych materiałów, obojętność wobec ludności polskiej i niepolskiej na Ukrainie w okresie Wielkiego Głodu w latach 1932 — 1933. Przy okazji zaznaczmy, iż konsulat niemiecki w tym samym warunkach szedł z pomocą materialną ludności niemieckiej, przekazując poważne kwoty pieniężne i żywność. Z pomocy tej korzystali także zamieszkujący razem z Niemcami na Wołyniu Polacy.

cdn.

Rozmawiał
Leszek WĄTRÓBSKI

Estonia nasz dom

rozmowa z Natalią Sindzicką — lektorką języka polskiego na Uniwersytecie Pedagogicznym w Tallinie

Jaka jest dzisiejsza Polonia estońska?

- Zdecydowana większość Polaków lub osób polskiego pochodzenia, mieszkających obecnie i działających w Estonii, znaleźli się tu w wyniku własnej i samodzielnej decyzji sprzed pięćdziesięciu lat. Dla wielu Polaków z południowo-wschodnich terenów II Rzeczypospolitej, znajdujących się po II wojnie światowej w składzie ZSRR, była to często jedyna szansa do wyrwania się z beznadziejnej kołchozowej egzystencji do zdecydowanie lepszych warunków, nawet jeśli przychodziło im pracować w kopalniach łupków bitumicznych.

Estonia była i dziś jest także państwem wielonarodowościowym...

- Estończycy są przyzwyczajeni historycznie do naturalnego sąsiedztwa z innymi narodami: Niemcami, Szwedami, Rosjanami, Żydami, Łotyszami czy wreszcie Polakami, którzy nadal pielęgnują swoją tożsamość narodową, zdając sobie jednocześnie sprawę, iż ten bałtycki kraj, który kiedyś ich przyjął, już do końca pozostanie ich ziemią.

Większość Polaków przybyła do Estonii po II wojnie światowej i pochodzi z zachodnich części Ukrainy, Litwy i Białorusi. Nieliczna zaś grupa — to rodacy, którym po zakończeniu odsiadywania wyroków w łagrach surowo zakazano powrotu do miejsc dawnego stałego zamieszkania. Zostali więc w Estonii.

Każda porządna polska rodzina w Estonii pamięta nadal dzieje swego rodu, przekazuje historię swoich przodków z pokolenia na pokolenie. Żadna jednak z nich nie mówi o sobie jako o polskiej rodzinie z Kresów mieszkającej w Estonii. Mając bowiem szacunek do państwa, które pół wieku temu dało im dach nad głową i pracę, utożsamiają się dziś ze swoją ugrofińską ojczyzną.



Stan taki jest owocem konsekwentnej estońskiej polityki nastawionej na integrację innych narodów z estońskim społeczeństwem. Nasza Polonia dba o to, aby być Polakami z Estonii. Macierz nadal jednak widzi w nas wyłącznie swoich biednych i niezdolnych do niezależnej decyzji krewnych ze Wschodu.

Czym zajmuje się dziś Związek Polaków w Estonii...

- Nasz Związek realizuje dosyć typowy program działania. Tutejsze polonijne życie związkowe przebiega w rytmie świąt narodowych oraz okolicznościowych wydarzeń kulturalnych. Organizowane są spotkania poświęcone Konstytucji 3 Maja, obchody Dnia Odzyskania Niepodległości, obchody Świąt Bożego Narodzenia. Te spotkania przeplatane są występami artystycznymi w wykonaniu polonijnych dzieci i młodzieży.

Od jesieni tego roku nasze życie robi się jeszcze ciekawsze. Po długich staraniach 15 października w Tallinie został odrodzony ruch harcerski. Co prawda, nasza mieszana drużyna liczy tylko 6 osób, ale te dzieci — to nasza wielka duma i przyszłość. Pracować z drużyną będzie dwójka młodych Polaków z Tallinna, która latem odbyła w Szwecji specjalne szkolenie.

Ostatnie lata wskazują na zdecydowany organizacyjny rozwój Polonii estońskiej...

- Otrzymanie oczekiwanego lokalu na tallińskiej starówce, organizacja w Tallińskiej Akademii Sztuk Pięknych wystawy artystycznej prac naszych członków czy wreszcie założenie w roku 2001 w Tallinie polsko-estońskiego kwartalnika informacyjnego „Polonia Estońska" zainspirowane zostały przez ówczesną prezes ZPE Tatianę Danielewicz-Munę, która przewodniczyła naszemu Związkowi przez niepełne cztery lata. Obecnie jest ona honorowym członkiem ZPE „Polonia". Po jej odejściu ze stanowiska, jesienią 2001r., Związek Polaków w Estonii powoli pogrążał się w kryzys.

Po pierwsze został zawieszony kwartalnik, który zdążył zjednoczyć wokół siebie grono wiernych czytelników. Po drugie Ryszard Sondowicz, który stał na czele naszego Związku dosyć długo wahał się, czy potrafi stawić czoło nowym wyzwaniom. Powołał m.in. do życia organizację młodzieży polonijnej „Orzeł Biały" oraz odnowił grupę taneczną „Polonez". Mimo całkiem dużego ożywienia wokół „Orła Białego", organizacja ta przetrwała tylko do lata. Co dotyczy „Poloneza", to grupa nadal istnieje i już ma za sobą pierwsze sukcesy.

W życiu organizacji polonijnych Estonii obserwuje się obecnie ludzi w wieku dużej aktywności zawodowej, w tym przedstawiciele inteligencji technicznej. Aktywiści życia polonijnego starają się pozyskać do struktur organizacyjnych zarówno ludzi w wieku starszym, jak i młodzież. Przyczym Zarząd ZPE „Polonia" zdecydowanie więcej uwagi poświęca właśnie dzieciom i młodzieży. Tu warto jeszcze raz wspomnieć odrodzenie harcerstwa oraz klub tańca towarzyskiego „Polonez".

Dziś przed Zarządem, kierowanym przez Ryszarda Sondowicza, staje wiele nowych wyzwań. Musi on bowiem zachować niepodzielność zorganizowanej części nielicznej Polonii estońskiej. Niestety, ostatnio coraz większej siły nabierają pogłoski, że niektóre oddziały „Polonii" chcą odłączyć się od centrali w Tallinie i prowadzić działalność na własną rękę i na własny rachunek. Szkoda, że wśród Polonusów wciąż żywym pozostaje przysłowie o dwóch Polakach i trzech partiach politycznych.

Ważnym wreszcie punktem na liście najważniejszych zadań dla nowego prezesa Zarządu ZPE powinien znaleźć się paragraf dotyczący młodzieży polonijnej wyjeżdżającej na studia do Polski. Chodzi o program, na mocy którego polonijna młodzież z Estonii, po złożeniu odpowiednich egzaminów, ma możliwość otrzymania rządowego stypendium i dostania się na studia do Polski.

Będąc studentami na wyższych uczelniach Polski, młodzież polonijna z Estonii (w przytłaczającej większości dziewczyny), na wszelkie sposoby próbuje zostać w kraju przodków. Jednak dążenie to nie jest, jak w przypadku np. młodzieży z Kazachstanu powrotem do źródeł, lecz najzwyklejszym wykorzystaniem swego pochodzenia dla ucieczki od rzeczywistości estońskiej. W ten sposób nasz Związek stracił już prawie 20 wykształconych młodych ludzi. I póki co, nie zapowiada się na szybkie uregulowanie tej bolesnej dla nas kwestii.

Polonia w Estonii, jak każda zorganizowana społeczność mniejszościowa, ma w swojej historii zarówno wzloty jak i upadki. Miejmy nadzieję, iż trwająca obecnie sytuacja jest stanem przejściowym.

Dziękuję za rozmowę.

Leszek WĄTRÓBSKI

Ziemski anioł

Wspomnienia z lat minionych

To był ostatni radosny dzień dzieciństwa, do dziś pamiętają go w naszej szkole. 11 listopada 1938r. szliśmy do kościoła ze swoim nauczycielem Julianem Onyszką, po drodze śpiewaliśmy piosenki polskie.

W kościele były dzieci z całej okolicy, nauczyciele siedzieli w ławkach, a my staliśmy w parach, każda szkoła oddzielnie. Śpiewaliśmy piosenki podczas mszy św., a później radośni wróciliśmy do szkoły w majątku Horodno. Nie wiedzieliśmy jeszcze wtedy, że jest to ostatni tak radosny dzień.

Muszę tu jeszcze przypomnieć dzień żałoby 12 maja, gdy przyszliśmy do szkoły i zobaczyliśmy portret marszałka Józefa Piłsudskiego, był opasany czarną wstążką, i w sercach odczuwaliśmy żal, tęsknotę po ukochanym wodzu. Czy to już wtenczas nasze młode serduszka chciały nam powiedzieć, że po jego śmierci wkrótce stracimy naszą drogą ojczyznę, zabronią nam rozmawiać po polsku i zechcą wyrwać z naszych serc wiarę w Boga, która z najmłodszych dziecięcych lat utkwiła w naszej duszy.

Stalin zamiast krzyża

Miałam wtedy 10 lat, skończyłam 3 klasę (od tego dnia minęło już 65 lat mego życia), wkrótce zaczęła się wojna, nasz nauczyciel gdzieś znikł, za kilka lat zmarł i nasz ksiądz proboszcz Sykstus Hanusowski z parafii w Ossowej, i tak zostaliśmy sierotami przez 11 lat.

Do naszej szkoły przysłano dwóch nauczycieli rosyjskich. Nie chcieliśmy iść do tej szkoły, ale musieliśmy. Przykro było patrzeć na zmiany w szkole.



o. Brunon Pawłowicz (w centrum) wśród mieszkańców Łopaciszek, 1971r.

W miejscu gdzie wisiał krzyż i portrety marszałka i prezydenta Ignacego Mościckiego zawieszono portrety Lenina i Stalina. Trudno nam było uczyć się, bo nie rozumieliśmy ani słowa po rosyjsku, nie umieliśmy ani czytać, ani pisać w tym języku. Powoli nauczyliśmy się, ale znowu zaczęła się wojna i nauka była zakończona. Szkoła została spalona, a przy niej był piękny pałac generałowej Ady Kondratowicz i kapliczka, w której wszyscy zbieraliśmy się na modlitwę. Wszystko zostało zrujnowane, a z tym zmieniło się nasze życie. Nie mieliśmy szkoły, ani księdza i chodziliśmy jak zbłąkane owce.

Nocne tragedie

Jednak życie toczyło się nadal. Rodzili się nowi ludzie, zawierali związki małżeńskie, umierali, ale gdy trzeba było wziąć ślub lub ochrzcić dziecko, trzeba było jechać na Litwę, a pogrzeby odbywały się bez księdza. Nieboszczyka z domu od razu wieziono na cmentarz. Okropne!

Wkrótce zaczęły się nocne tragedie. Jednych wywozili na Syberię, innych rozstrzeliwano. Gdy się zbliżała noc, drżeliśmy ze strachu, nieraz siedzieliśmy ubrani, czekając na swoją kolej, ale Pan Bóg ocalił, chociaż wycierpieliśmy wiele. W końcu nasz ojciec został pobity za płaszcz, w którym wrócił z wojny (był ułanem) i chciał zostawić go na pamiątkę dla syna.

Życie stawało się coraz gorsze, wkrótce ludzi zapędzali do kołchozów i wszędzie zapanował obraz nędzy i rozpaczy. Jedyną radość dał nam Pan Bóg, kiedy w 1957r. skierowano do nas księdza płk. Antoniego Bońkowskiego, który po 10 latach więzienia wrócił z Workuty. Do kościoła mogli iść tylko ludzie starsi, dzieciom w żadnym wypadku nie wolno było uczestniczyć we mszy św., groziło to powtórnym uwięzieniem kapłana.

Wychowanie dzieci

Mój los też się zmienił. W młodym wieku zmarł mój mąż. Zostałam sama z dwójką dzieci, córeczka miała zaledwie 7 miesięcy, a syn — 2 lata. Zawsze rozmawiałam z moimi dziećmi po polsku. Uczyłam ich pacierza i katechizmu i gdy poszły do szkoły między sobą i tam rozmawiali po polsku.

Nauczyciele zauważyli to i zaczęli zabraniać, później wezwał mnie dyrektor szkoły i powiedział, żeby nie rozmawiali po polsku i zabronił prowadzenia dzieci do kościoła, ponieważ chodziliśmy tam w każdą niedzielę. Ale postawiłam na swoim, chociaż miałam z tego powodu dużo kłopotów. Dzieci uczyły się dobrze, były dobrze wychowane i potem były nawet przykładem dla innych, że jak sama matka i dwoje dzieci lepiej wychowuje, niż w niektórych pełnych rodzinach.

W Polsce

Pan Bóg mi dopomógł, ale zbliżał się czas, że trzeba było już się przygotowywać do I Komunii Św.

Pojechałam wtedy do Polski, ponieważ w Łodzi mieszka mój brat. Wielką radość przeżyłam, kiedy po przekroczeniu granicy po 30 latach usłyszałam tak miłą i delikatną mowę polską. I tak dojechaliśmy szczęśliwie do Łodzi. Gdy następnego dnia poszliśmy do kościoła, żeby się domówić o spowiedzi św., już mi się zdawało, że jesteśmy w niebie.

Był to kościół oo. franciszkanów, pracowało tam 5 księży, bracia i siostry zakonne. Ani ja, ani dzieci tego wcześniej nie widzieliśmy: polskie piosenki, modlitwy, nabożeństwa rano i wieczorem, nie mogę opisać tej radości. Zwróciłam się wtedy do księży w sprawie dzieci, a ponieważ tam była I Komunia Św. w maju, a my przyjechaliśmy w czerwcu, to było już za późno. Ale gdy się dowiedzieli, że jesteśmy z zagranicy (wszyscy mówili, że przyjechaliśmy z Rosji), to od razu się zgodzili. Pracował tam ksiądz, który przygotowywał dzieci do I Komunii Św., był to o. Brunon Pawłowicz, krajowy duszpasterz niewidomych.

Muszę powiedzieć, że był to ziemski anioł. Wszyscy księża byli dla nas dobrzy, ale on był nadzwyczajny, wesoły, uśmiechnięty, jego spojrzenie porywało serca ludzkie. Powiedział, że moje dzieci muszą mieć I Komunię Św., tak samo jak dzieci łódzkie, ale powiedział, że trzeba się trochę pouczyć. Zadał jednak im kilka pytań z katechizmu i był bardzo zdziwiony, że na każde z nich podały odpowiedź. Powiedział wtedy, że uroczystość może być już w tę niedzielę. To był bardzo szczęśliwy dzień, ksiądz przyniósł dzieciom ubrania komunijne. A jak klęczały na klęczniku, on jak Anioł Stróż był przy nich. Za kilka dni było bierzmowanie, zatroszczył się o to, aby moje dzieci dostąpiły tego sakramentu. Powiedział: *„Kto wie, czy będzie drugi raz możliwość przyjazdu do Polski"*. Był świadkiem bierzmowania mojego syna, a jego słowa okazały się prorocze, to był rzeczywiście ostatni mój pobyt w Polsce.

Gdy po dwóch tygodniach trzeba było wracać do domu, bardzo trudno nam było rozstać się z tym tak miłym kościołem i kapłanami, a szczególnie z o. Brunonem. Przy pożegnaniu płakaliśmy, ojciec poprosił żeby dzieci napisały list.

Przyjazd ojca Brunona

Bardzo chciał odwiedzić nasze strony, ale było to niemożliwe dla księdza, był to rok 1970. Panowała komuna, ale jednak podjęliśmy się załatwienia tego wyjazdu. Napisałam, że jest synem mojej cioci, studentem i udało się.

Przyjechał do nas akurat w adwencie. Odprawiał mszę św. dwa razy w tygodniu, wieść o przyjeździe kapłana z Polski szybko obleciała całą okolicę. Na nabożeństwa zbierało się całe mieszkanie ludzi, największej było dzieci. Przygotował dwóch chłopców do I Komunii Św., która przyjęli na Boże Narodzenie. Podczas odprawiania liturgii stosowaliśmy nadzwyczajne środki konspiracji, zawieszaliśmy okna, zamykaliśmy drzwi na kłódkę. Bardzo się baliśmy, ale śpiewaliśmy i modliliśmy się głośno. Bardzo go pokochali mieszkańcy naszej wioski. Pomagał w pracy na fermie hodowli bydła, rozdawał paszę, nosił mleko.

Na jego pożegnanie 1 stycznia 1972r. zebrało się u mnie w domu bardzo dużo ludzi. To było dla nas bardzo bolesne rozstanie. Gdyby nie Opatrzność Boża, wszystko mogło zakończyć się tragedią, bo 3 stycznia przyjechało po niego NKWD, dowiedzieli się, że jest księdzem.

Straszna wiadomość

Pisał bardzo długie i wzruszające listy, czytaliśmy je wszyscy razem. W 1987r. przyjechał do Wilna, ale tu zachorował i miał bardzo ciężką operację. Był bardzo osłabiony, ale jednak 12 września 1987r. przyjechał do nas w towarzystwie siostry zakonnej i lekarza. Jakaż to była radość, ale i smutek z powodu jego choroby. Jednak ten sam miły uśmiech pozostał na jego wybladłej twarzy. Odprawił w naszym domu mszę św., udzielił sakramentu spowiedzi. Przy pożegnaniu powiedział, że za rok znowu przyjedzie do Wilna. Ale 13 października dostałam telegram, że o. Brunon zginął w wypadku samochodowym niedaleko Warszawy. Wiadomość ta zadała okropny ból.

Na jego pogrzeb zjechali się z całej Polski niewidomi, którymi się opiekował. Został pochowany w zakonnym grobowcu na Powązkach 22 października 1987r.

W chwili śmierci miał zaledwie 45 lat, z nich 20 - był kapłanem.

W 1995r. została wydana o nim książka pod tytułem "Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu".

Jeszcze nie wyschły na moich oczach łzy tego cierpienia, a dotknął mnie następny cios. Zmarł mój syn, był wojskowym i został zamordowany w Moskwie mając zaledwie 32 lata. Zostawił po sobie dwie córeczki, starszej było wtedy 4 lata, młodszej półtora roku.

Słowo pisane

Daleko są przyjaciele lat dziecięcych. Los porozrzucał wszystkich po świecie. Najbliższą koleżankę niewinnie osądzono i wywieziono na 25 lat do więzienia w Magadanie. Ona już nie żyje.

Przez 50 lat jedyną pociechę znajdowałam w czytaniu polskich książek, które dostałam od dziadka. Była to literatura piękna i książki o treści religijnej. Czytałam po kryjomu w nocy, przy świetle księżyca. Były czasy wojny, brakowało nafty do lamp. Z nich czerpałam wiedzę, która pogłębiała w moim sercu miłość do Boga i Ojczyzny, za którą tęskniłam dotychczas aż wzięłam do ręki „Głos znad Niemna".

Z tą gazetą odzyskałam młodość i chęć do życia. Zachowuję jak cenną relikwię wszystkie otrzymane egzemplarze. Oby ten nasz polski **Głos** brzmiał donośnie w całym kraju.

Maria KUROWSKA

POEZJA CZYTELNIKÓW

Historyk Litwy

Teodorowi Narbuttowi

Melodie niebiańską, przedziwną tak wyniośle
W kościele tu w Naczy nasz gra organista.
Czy chronią w pamięci wciąż mali, dorośli,
Jak żył ziomek Narbutt, historyk — kronikarz?

Przytułek ostatni przy murze kościelnym
Uczony i człowiek tu znalazł wiek temu.
I my go wysławiać w swym kraju będziemy,
Dziękować i zwracać się w myślach ku niemu.

Na ziemi litewskiej, pokutującej, zakątki
Tak zdolnych uczonych stanowczo nie znały.
W chałupie wieśniaczej czytały się książki,
Przy progu ojcowskim się dzieci chowały.

To syn trzech narodów. I sprzeczki nie będzie,
Dla kogo z nich zdziałał uczony najwięcej.
Szanując dziedzictwo my wiele zdobędziem.
A tyle stracono. Nie dbaliśmy wcześniej.

Dla nas to szczęście i honor tak wielki
Uważać za ziomka Narbutta sławnego.
Więc wszystko uczyńmy, by nasze omyłki
Rozproszyć na drogach wietrzyka polnego.

Wzniesiemy muzeum zgodnie z zasługą
Twórcy „Dziejów byłych na Litwie".
Pomogą sąsiedzi zza Niemna, zza Buga
I nasze sumienie się zbudzi w modlitwie.

W tym kątku cudownym, gdzie wije się Naczka,
W tym kątku przepięknym, tak bliskim od Dzitwy
Zobaczą tu wszyscy: kierownik i szwaczka,
Jak żył, co zostawił historyk ten z Litwy.

O czasach dawniejszych, legendą co stały,
Prowadząc rozmowę poważną, dokładną,
Bo ludzkie dziedzictwo swe szanowali
Cegiełkę do fundamentu szacunku tu kładę.

Włodzimierz WIERAS

KOMUNIKAT

Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku prowadzi śledztwo sygn. akt S 93/01/Zk — w sprawie zamordowania 21 czerwca 1941r. przez sowieckie organy bezpieczeństwa — w lesie "Sosnówka" (niedaleko miejscowości Postawy — dawne województwo wileńskie) — Ryszarda Żukowskiego, Krajnowicza, Kowalskiego i innych pięciu nieznanych z nazwiska osób.

20 czerwca 1941r. sowieckie organy bezpieczeństwa z Postaw przystąpiły do realizacji akcji deportacyjnej miejscowej ludności polskiej w głąb ZSRR — w tym rodziny Ryszarda Żukowskiego — (syna Dominika, urodzonego w 1889r. w Hoduciszkach, mieszkańca Postaw, adwokata). Wg jednej z przyjętych w śledztwie wersji przebiegu zdarzeń będących przedmiotem śledztwa — w wyniku których nastąpił zgon Ryszarda Żukowskiego — został on aresztowany 20 czerwca 1941r. — zaś 21 czerwca 1941r. w lesie "Sosnówka" (położonym 2 km na północ od Postaw) rozstrzelany wraz z osobami o nazwiskach — Krajnowicz — (właściciel kawiarni w Postawach), — Kowalski — (właściciel sklepu z tytoniem). NKWD zamordowało tam również pięciu innych nieznanych z nazwiska osób. Rodzina Ryszarda Żukowskiego została przesiedlona.

Wg drugiej wersji wymieniony został aresztowany 20 czerwca 1941r., oskarżony o antysowiecką agitację i osadzony w więzieniu nr 28 NKWD Białoruskiej SRR w miejscowości Głębokie (tak wg źródeł sowieckich określa się więzienie w Berezweczu), Ryszard Żukowski został rozstrzelany w czerwcu 1941r. — brak jest bliższych danych o okolicznościach jego śmierci. Miejsce pochówku nie jest znane.

Z dokumentów archiwalnych wynika także, iż 20 czerwca 1941r. aresztowano i osadzono w więzieniu w Głębokim również innych mieszkańców Postaw: Jana Kowalskiego, (syna Grzegorza, urodzonego w 1898r. w Jodłowie), Stanisława Rodowicza, (syna Józefa, urodzonego w 1923r. w Postawach), Lidię Jackiewicz, (córkę Filemona, urodzoną w 1918r. w Zapołowie). Wszyscy rozstrzelani zostali w czerwcu 1941r. Można przypuszczać, iż wymienieni zostali aresztowani i uwięzieni w ramach akcji deportacyjnej, przeprowadzonej przez NKWD na terenie tzw. Zachodniej Białorusi w czerwcu 1941r. Zostali oni zrehabilitowani w 1992r.

Podstawowym celem prowadzonego postępowania jest ustalenie danych personalnych osób rozstrzelanych, ustalenie tła historycznego zdarzeń będących przedmiotem śledztwa, ustalenie przepisów prawa wydanego przez stalinowski aparat władzy regulującego postępowanie wobec pokrzywdzonych, miejsca pochowania zwłok zamordowanych, ustalenie żyjących świadków zbrodni, wykonanie z ich udziałem czynności procesowych, ustalenie pośrednich i bezpośrednich sprawców wskazanych wyżej przestępstw.

Osoby posiadające informacje dające możliwość ustalenia danych personalnych zamordowanych, członków rodzin rozstrzelanych, oraz inne dane w przedmiocie materiałów przydatnych w prowadzonym postępowaniu proszone są o kontakt listowny z komisją pod adresem:

Instytut Pamięci Narodowej -
Oddziałowa Komisja
Ścigania Zbrodni przeciwko
Narodowi Polskiemu
w Gdańsku — 81-311
GDYNIA ul. Witomińska 19

Największy park narodowy

Przywódcy trzech państw Afryki południowej oficjalnie utworzyli największy park narodowy w Afryce, który jak oczekują, przyczyni się do ożywienia turystyki w regionie.

Great Limpopo Transfrontier Park, który ma powierzchnię niemal równą obszarowi Belgii i znajduje się na pograniczu RPA, Mozambiku i Zimbabwe, zostanie otwarty dla zwiedzających na początku przyszłego roku.

W ceremonii oficjalnego utworzenia parku w mozambickiej miejscowości Xai Xai nad rzeką Limpopo wzięli udział prezydenci RPA Thabo Mbeki, Zimbabwe Robert Mugabe i Mozambiku Joaquin Chissano.

„Udane połączenie naszych trzech parków w Transgraniczny Park Limpopo pokazuje, że nic nie jest niemożliwe i jest wyzwaniem dla nas wszystkich, abyśmy działali dalej na rzecz rozwoju naszych krajów” — powiedział Mbeki.



Park ma obszar 35.000 kilometrów kwadratowych, zaś w jego skład weszły południowoafrykanski park Krugera, park Limpopo w Mozambiku i park Gonarezhou w Zimbabwe.

Ekolodzy wypowiadają się z zadowoleniem o nowym parku, w którym mieszkają m.in. słonie, lwy i nosorożce, ale krytycy mają zastrzeżenia, co do udziału Zimbabwe, gdyż są doniesienia o zabijaniu zwierząt w tamtejszych parkach. Wskazują również na panujący w Zimbabwe kryzys polityczny i gospodarczy.

Oprócz zniesienia wiz i zbudowania połączeń dla turystów, trzy kraje zadbały także o to, aby ułatwić swobodne przemieszczanie się zwierząt. Ponadto z RPA przewieziono ponad 1000 zwierząt, w tym kilkadziesiąt słoni, do Mozambiku, gdzie wojna domowa poważnie wyniszczyła populację zwierząt.

Władze trzech krajów mają nadzieję, że nowy park przyciągnie zagranicznych gości do regionu, w którym turystyka ostatnio przeżywa kryzys. W RPA turyści boją się przestępczości, Zimbabwe jest pogrążone w kryzysie, a Mozambik nigdy nie był krajem licznie odwiedzanym przez turystów.

PAP/AD

NAUKA

Ziemia jak rzepa

Od jakiegoś czasu nasza planeta zmienia swoją linię, w okolicach równika przybiera na wadze. Jak odkryli naukowcy, winę za to ponosi bardziej intensywne topnienie lodowców w okolicach podbiegunowych.



Ziemia robi się coraz bardziej płaska. Ale prawdopodobnie to tylko tymczasowa reakcja na topnienie lodowców i do sytuacji przedstawionej na zdjęciu nigdy nie dojdzie

O tym, że Ziemia nie jest idealną, a raczej spłaszczoną kulą wiadomo było już od dawna. Ale w ostatnich czasach nasza planeta coraz szybciej przybiera formę rzepy. Wytłumaczenie tego zjawiska znaleźli naukowcy z zespołu Jean Dickey z Jet Propulsion Laboratory. Jak ustalono, przyczyną zmiany formy kuli ziemskiej jest topnienie podbiegunowych czap lodowych.

O poszerzaniu się Ziemi w okolicach równika badacze z NASA poinformowali po raz pierwszy w sierpniu tego roku. Na podstawie zdjęć satelitarnych Christopher Cox i Benjamin Chao pokazali, że tzw. „dynamiczne spłaszczenie” Ziemi wyraźnie się zwiększa od 1998r. We wcześniejszych latach jego wartość była znacznie mniejsza, co uczeni tłumaczyli odciążeniem wyższych szerokości geograficznych, które miało miejsce od końca epoki lodowcowej.

O powodach nagłej zmiany Cox i Chao mogą tylko spekulować. Czynnikiem sprawczym była prawdopodobnie zmiana rozmieszczenia mas wód w oceanach. Tę mógł wywołać fenomen klimatyczny El Nino z lat 1997-1998. Ale podejrzewano, że wpływ mogły mieć także zmiany prądów w zewnętrznej, płynnej części jądra Ziemi.

Dickey i jej koledzy sprawdzili te możliwości za pomocą modelu komputerowego. Okazało się, że głównym powodem deformacji kuli ziemskiej jest przyspieszone topnienie lodowców między strefami polarnymi, a strefami umiarkowanymi, którego skutkiem jest przesunięcie się mas wody do Pacyfiku i Oceanu Indyjskiego. W 1998r. zanotowano jak dotąd najwyższą średnią temperaturę powierzchni na Ziemi. Aby jednak zrozumieć wpływ zmian w rozmieszczeniu mas na naszej planecie, muszą zostać przeprowadzone dokładniejsze pomiary i dodatkowe badania. Pierwszym z takich programów jest właśnie rozpoczęta misja satelity „Grace”. Jego zadaniem będzie zarejestrowanie najmniejszych zmian ziemskiego pola grawitacji.

WIADOMOŚCI/AD

GEOGRAFIA

Wyspa państwem

Czy Grenlandia stanie się niepodległym krajem? Jest to możliwe, bowiem jednym z celów nowego rządu należącej do Danii wyspy, jest rozpisanie w 2005r. referendum niepodległościowego — informuje serwis BBC News.

Grenlandia cieszy się autonomią od 1979r. (od 1953 była duńską kolonią, potem terytorium zależnym), jednak rząd w Kopenhadze wciąż decyduje o polityce zagranicznej i obronnej wyspy.

Rząd przedstawił 26-punktowy program, który kładzie nacisk na zwiększenie niezależności od Danii w dziedzinie polityki zagranicznej. Na 2005r. rząd planuje rozpisanie referendum, w którym mieszkańcy wyspy odpowiedzą na pytanie, czy chcą uzyskać niepodległość.

Grenlandzki rząd chciałby zmienić treść amerykańsko-duńskiej umowy z 1951r. o wydzierżawieniu za darmo na wyspie czterech amerykańskich baz wojskowych. Obecnie trzy z nich zostały zamknięte, zaś w ostatniej mają znaleźć się rakiety wchodzące w skład planowanej przez Amerykanów tarczy antyrakietowej.

Grenlandię, która jest największą wyspą na świecie (obszar 2 175,5 tys. km², w tym 371,7 tys. km wolne od lodów), zamieszkuje 56 tys. mieszkańców.

ONET/AD

BADANIA

„Babskie” filmy wszechczasów



„Wirujący seks” został okrzyknięty najbardziej „babskim” filmem wszechczasów. Przebój z 1987r. z Patrickiem Swayze i Jennifer Grey pokonał takie filmy, jak „Grease” oraz „Thelma i Louise” w rankingu zamieszczonym na stronie internetowej Babycham.

Najlepszym przebojem tanecznym dla dziewczyn okazała się piosenka grupy The Weather Girls „It's Raining Men”, która wyprzedziła m.in. „I Will Survive” Glorii Gaynor oraz „Can't Get You Out Of My Head” Kylie Minogue.

Symbolem współczesnych dziewczyn została Madonna, zaś tuż za nią znalazły się hollywoodzkie legendy Marilyn Monroe i Audrey Hepburn.

Wyniki opracowano na podstawie ankiety, w której wzięło udział 8 tysięcy kobiet. Aż 47 proc. pań stwierdziło, że najlepsze wieczory w życiu spędziły na babskich wieczorkach, podczas gdy jedynie 30 proc. głosowało na spotkania ze swoimi partnerami, w tym także noc poślubną.

Oto pierwsza dziesiątka najbardziej „babskich” filmów wszechczasów:

1. „Wirujące seks”, 2. „Grease”, 3. „Dziennik Bridget Jones”, 4. „Śniadanie u Tiffany'ego”, 5. „Kiedy Harry poznał Sally”, 6. „Pretty Woman”, 7. „Beaches”, 8. „Stalowe magnolie”, 9. „Cztery wesela i pogrzeb”, 10. „Fortepian”

ONET/AD

FILM

Triumf Almodóvara

Podczas ceremonii w Rzymskiej Operze Europejska Akademia Filmowa po raz 15. przyznała nagrody będące kontynentalnym odpowiednikiem Oskara.



Pedro Almodóvar

Triumfatorem został popularny hiszpański reżyser Pedro Almodóvar, odnowiciel współczesnego kina uczuć. Jego film „Porozmawiaj z nią” ("Hable Con Ella") Europejska Akademia Filmowa uznała za najlepszy film roku, a jego samego za najlepszego reżysera i scenarzystę. Swoją nagrodę przyznała mu również publiczność w plebiscycie internetowym.

"Porozmawiaj z nią" jest według Almodóvara *"filmem o tajemnicy porozumiewania się ludzi zakochanych"*. Bohaterami są dwaj mężczyźni, którzy w szpitalu opiekują się ukochanymi kobietami, znajdującymi się w stanie komy. Jedna z nich była matadorem, druga — baletnicą. Kontrkandydatem filmu Almodóvara był "Pianista" Romana Polańskiego — przypadła mu nagroda za najlepsze zdjęcia dla Pawła Edelmana.

Nagrodę za najlepsze role kobiece przyznano zbiorowo całej obsadzie "Ośmiu kobiet" François Ozona. Najlepszym aktorem został włoski gwiazdor Sergio Castellito, m.in. za rolę ateisty i antyklerykała zafascynowanego religią w głośnym filmie Marka Bellocchia "L'ora di religione". Nagroda dla najlepszego filmu pozaeuropejskiego przypadła palestyńskiemu reżyserowi Elii Suleimanowi za film "Boska interwencja" — alegoryczną historię dwojga arabskich kochanków z Jerozolimy i Ramallah rozdzielonych przez "izraelskich okupantów". Nagroda za całokształt osiągnięć przypadła włoskiemu pisarzowi i scenarzyście Tonino Guerrze, współpracownikowi m.in. Antonioniego Felliniego, Tarkowskiego, Angelopoulosa. Zaś nagrodę międzynarodowej krytyki filmowej dostał wybitny angielski reżyser filmów zaangażowanych społecznie Ken Loach za "Słodką szesnastkę"

GW/AD

MUZYKA

„Greatest Hits”



Indricotherium mierzył 9 metrów długości i 6 metrów wysokości

Do sklepów muzycznych w Polsce trafił — wydany przez Polskie Radio — sześciopłytowy album Czesława Niemena.

Szczególna jest płyta pierwsza, na której znajdują się zrekonstruowane dźwiękowo utwory od roku 1962 do 1971 wydawane wówczas na małych, zawierających po dwa utwory, płytach analogowych, tak zwanych EP-kach.

Reszta płyt jest reedycją albumów wydawanych wcześniej, jednak także z cyfrową rekonstrukcją dźwięku. W wywiadzie Czesław Niemen powiedział, że ma szczególny sentyment do poezji Cypriana Kamila Norwida. Jak wspomina — pierwszy, nagrany przez niego wiersz, do którego skomponował muzykę, to był „Bema pamięci żałobny rapsod”. To właśnie wykonanie tego utworu przyniosło mi sukces — wspomina Czesław Niemen dodając, że twórczość Norwida jest ponadczasowa: to są może moralitety, ale bardzo adekwatnie odnoszą się do naszych narodowych przywar. *„Nie ten ptak swoje gniazdo kala co je kala, tylko ten, co o tym mówić nie pozwala”* — przypomina Czesław Niemen.

ONET/AD

WYKOPALISKA

Kuzyn słonia

Skamieniałe resztki jednego z największych w historii ssaków znaleźli chińscy archeolodzy. Zwierzę o nazwie Indricotherium żyło przed 25 milionami lat i mierzyło 9 metrów długości.

Chińscy naukowcy natrafili w regionie autonomicznym Xinjiang Uygur na zachodzie kraju na szczątki olbrzymiego ssaka, którego waga mogła wynosić nawet 20 ton. To już drugi egzemplarz Indricotherium w tej okolicy. Już w 1993r. wykopano tam egzemplarz, który obecnie znajduje się w muzeum tamtejszej prefektury (na zdj.).

Indricotherium osiągały rozmiary do 9 metrów długości i 6 metrów wysokości. Sama kość piszczelowa tego zwierzęcia ma długość 1,3 metra. Dla porównania — dzisiejsze afrykańskie słonie mierzą tylko 4 metry długości i ważą około 6 ton. Dawni krewniacy słonia zostawili po sobie wiele śladów zarówno w Chinach, jak i sąsiednim Pakistanie. Występowały w okresie oligocenu (20-35 milionów lat temu). Zwierzęta te żyły w rodzinnych stadach w otwartych sawannach i rzadkich lasach.

Jak podała agencja Xinhua, nie można jeszcze ustalić dokładnych rozmiarów znaleziska, bo części zwierzęcia są uwięzione w skałach. Naukowcy poszukują obecnie środków finansowych na dokończenie prac wykopaliskowych.

WIADOMOŚCI/AD

Gratulacje

Z okazji **Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego 2003 Roku**
najserdeczniejsze życzenia wszelkiej pomyślności, radości i optymizmu pomimo trudów codziennego dnia swoim przyjaciołom, podopiecznym, ich rodzicom i wszystkim Rodakom na Białorusi składa

Fundacja na Rzecz Pomocy Dzieciom z Grodzieńszczyzny

Z okazji urodzin
Alicji PROCHORENKO
najlepsze życzenia składa zespół „Kraj Ojczysty" z Karasina.

W górę serce, w górę skroń, nadzieję, wiarę, miłość miej!

Z okazji urodzin
Walentynie GIERMANOWICZ
najserdeczniejsze życzenia: zdrowia, szczęścia, powodzenia w życiu osobistym, spełnienia marzeń, udanej podróży oraz wszystkiego najlepszego przesyła

koleżanka Ala z rodzicami i rodzina Witkowskich

Kochanemu synowi
Eugeniuszowi BIĘKIEWICZOWI
z okazji jubileuszu 40. rocznicy urodzin najserdeczniejsze życzenia: zdrowia, pogody ducha, słonecznych dni i opieki Bożej na dalsze lata

składają rodzice

****

Z okazji nadchodzących
Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego 2003 Roku
Zarząd Środowiska AK w Lidzie składa najserdeczniejsze życzenia koleżankom i kolegom ze SZAK, kombatantom z lat 1939-1945, Sybirakom oraz tym, którzy byli w łagrach sowieckich. Nie bądźmy zazdrośni o siebie nawzajem, tego życia i tak zostało niedużo. Bądźmy bogatsi humorem i bardziej szlachetni, nie miejmy „dębowego" serca. Żyjmy więc zgodnie na tym skrawku ziemi, bądźmy życzliwi dla siebie, nie zapomnijmy o 10 przykazaniach, których nauczyła nas w dzieciństwie Matka-Ojczyzna i będzie nam w życiu się powodziło. Szczęść Wam Boże! Wesołych Świąt i dużo, dużo zdrowia

prezes Zarządu Środowiska AK w Lidzie Marian BAŁTRUSZ

Różne

Nauka języka litewskiego i białoruskiego
tel. 28577, 330939

Mój Głosie...

Na „urodziny" redakcja **Głosu** dostaje dużo listów z pozdrowieniami i życzeniami. Dziękujemy wszystkim, kto od lat czyta naszą gazetę, pisze do nas oraz podtrzymuje i w chwili radości, i w chwili smutku, a także kieruje słowa krytyki i propozycje. Jeden z czytelników — Feliks Waraksa ze Szczuczyna — na urodziny naszej gazety ułożył wierszyk:

*Ciebie, **Głosie**, dusza prosi,*
I mówię ja Ci z góry prosto:
Dla mnie w piątek nie ma postu,
Bo Ciebie listonosz przynosi.
Czytam, kocham Cię bez słów,
Nie trzeba innej mi gazety,
Ja — czytelnik twój zawzięty,
Prenumeruję Ciebie znów!

Dziękujemy Panu Feliksowi i wysyłamy w prezencie książkę Christofera Ogdena *"Życie jak bankiet"*

Prenumerata na 2003 rok

Міністэрства сувязі і інфарматыкі
Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету (індэкс выдання)

„Głos znad Niemna"	63863

На **2003** год па месяцах;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
X	X	X									

Куды
(паштовы індэкс) (адрас)
Каму
(прозвішча, ініцыялы)

ПВ	месца	лі-тар

Даставачная картка
на газету **63863**
(індэкс выдання)

„Głos znad Niemna"

Кошт	падпіскі	2928	руб.	Колькасць камплектаў	1
	пераадрасоўкі		руб.		

На **2003** год па месяцах;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
X	X	X									

Куды
(паштовы індэкс) (адрас)
Каму
(прозвішча, ініцыялы)

Podziękowania

W imieniu własnym oraz dzieci i młodzieży, uczestników wycieczki szlakiem kościuszkowskim, serdecznie dziękuję **Ks. Dariuszowi BŁASZCZYKOWI** z Kosowa za słodycze i prezenty. Za zorganizowanie wspaniałej wycieczki dziękujemy serdecznie **Leonardzie REWKOWSKIEJ**, prezes Oddziału ZPB w Słonimiu

Tatiana Greczna

***

Pragniemy serdecznie podziękować prezes Stowarzyszenia Polaków Ofiar Represji Politycznych **Halinie JAKOŁCEWICZ** za troskę i starania o pomoc dla Sybiraków -inwalidów. Niech Pan Bóg darzy Ją dobrym zdrowiem, dodaje sił w pracy, a Matka Najświętsza ma Ją w Swej opiece

wdzięczni Sybiracy

***

W imieniu Zarządu Głównego Republikańskiego Społecznego Zjednoczenia „Harcerstwo" serdecznie dziękuję **pracownikom Domu Polskiego w Baranowiczach** na czele z dyrektor **Teresą SIELIWOŃCZYK** za gościnną atmosferę, którą zostali otoczeni harcerze podczas warsztatów kadry harcerskiej

z szacunkiem przewodniczący RSZ „Harcerstwo" phm. Antoni CHOMCZUKOW

Czy pamiętasz, że...

16 grudnia — Zdzisławy, Albina
17 grudnia — Łazarza, Olimpii, Floriana
18 grudnia — Bogusława, Gracjana
19 grudnia — Dariusza, Eleonory
20 grudnia — Dominika, Zefiryny, Teofila
21 grudnia — Piotra, Jana
22 grudnia — Zenona, Honoraty

KARTKI Z KALENDARZA

16.12.1922 - Zginął **Gabriel Narutowicz** - pierwszy prezydent II Rzeczypospolitej Polskiej.
21.12.1921 - We Lwowie zmarła **Gabriela Zapolska**, dramatopisarka (*Moralność pani Dulskiej*).
21.12.1937 - Na Rynku w Krakowie **po raz pierwszy odbył się konkurs szopek krakowskich**.

DANIE TYGODNIA

Klasyczny de volaille
(drobiowy kotlet)



Składniki:
4 filety z piersi kurczaka (ok. 50 dag), 15 dag masła lub margaryny, 10 dag tartej bułki, 2 duże jajka, sól, pieprz, 4 łyżki oleju do smażenia.

1.Filety z piersi kurczaka umyj i starannie osusz papierowym ręcznikiem kuchennym. Wzdłuż każdego filetu ostrym nożem zrób głębokie nacięcie (nie przecinając jednak do końca), tak aby powstała „kieszeń".

2.Schłodzone masło pokrój na podłużne wałeczki (po 3-4 dag każdy). W nacięcia w mięsie włóż kawałki masła, po czym dokładnie zaciśnij brzegi mięsa, aby masło nie wypłynęło w trakcie smażenia.

3.Na płaski talerzyk wsyp tartą bułkę. Na drugim talerzu roztrzep widelcem jajka. Kotlety oprósz solą i świeżo zmielonym czarnym pieprzem. Następnie panieruj kotlety w jajkach i tartej bułce.

4.Na patelni rozgrzej olej. Włóż kotlety i obsmażaj je na złoto po 2-3 min z obu stron. Następnie dodaj 2 łyżki masła i dosmaż kotlety na wolnym ogniu przez 7-8 minut. Na każdym kotlecie ułóż kawałek masła.

Tygodnik jest wspierany przez Senat RP oraz Fundację "Pomoc Polakom na Wschodzie"



Wydawca: SZ „Związek Polaków na Białorusi"
Adres redakcji: 230023 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32
Tel. (0152) 72-31-69, fax. (0152) 72-00-75, 72-31-69
e-mail: glosznadniemna@mail.grodno.by
glosznadniemna@yahoo.com
Internet: http://glos-znad-niemna.virtualave.net
Redaktor naczelny: Andrzej Dubikowski
Redaktorzy: Tatiana Zaleska (zastępca redaktora naczelnego), Alicja Samiec (sekretarz redakcji), Halina Ejsmont, Ryszard Karaczun
Fotograf: Jarosław Waniukiewicz

Korekta: Helena Bohdan
Łamanie: Jolita Oniśko
Prenumeratę: można zamówić w każdym urzędzie pocztowym na Białorusi (do dnia 15 każdego miesiąca). Prenumeratę w Polsce przyjmują placówki Ruchu S. A. Indeks w Polsce 329258
Cena gazety w prenumeracie miesięcznej wynosi 1132 BYB, w sprzedaży w kioskach — 180 BYB.

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 685. Індэкс 63863
Аб'ём выдання - 3 друкаваныя аркушы
Заказ № - 4191 Наклад 6000 асобнікаў.
Штотыднёвік "Глос знад Немна" (на польскай мове)
ISSN 1563-3233
Адрас рэдакцыі: 230023 Гродна вул. Дзяржынскага, 32
Друк: Гродзенскае абласное ўнітарнае паліграфічнае прадпрыемства "Гродзенская друкарня"
Гродна вул. Паліграфістаў, 4
Падпісана да друку 12.12.2002 у 15.00
Якасць друку адпавядае якасці прадстаўленых рэдакцыяй дыяпазытываў.

Bądźmy w kontakcie
Czekamy na Państwa telefony od godz. 9.00 do 18.00, od 18.00 do 9.00 możecie Państwo zostawić wiadomość na automatycznej sekretarce.
tel. (0152) 72-31-69